

MISLI

1965

ŠTEV. 4

APRIL

LETO XIV.

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

*

Ustanovljen leta
1952

*

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.

Tel.: FM 1525

*

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

*

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

*

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094.

GLAS SKA z dne 28. februarja 1965 poroča:

Karla Mauserja povest "Ljudje pod bičem", drugi del, je do-
tiskana in se dokončujejo dela vezave. Upamo, da bomo mogli kma-
lu začeti z razpošiljanjem knjige, ki jo mnogi že nestrpno pričaku-
jejo.

Toliko zdaj vemo. In še nekaj vemo: Če so knjigo odposlali v
Avstralijo morda prve dni marca, jo bomo dobili tu — v maju ali
juniju. . . . Nič ne pomaga. Tistim, ki jo "nestrpno" pričakujete:
Omislite si medtem — zalogo "božje masti."

LJUDJE POD BIČEM — prvi del imamo spet v zalogi. Stane
£1-10-0. Tisti, ki tega velikega romana še nimate, sezite po njem,
da boste pozneje lahko drugi del "nestrpno" pričakovali.

NADALJE PRIPOROČAMO:

SKOZI LUČI IN SENCE, spisal Ruda Jurčec. Prva knjiga od
treh, ki so v načrtu. Opisuje pisateljevo doživljanje dogodkov v letih
pred drugo svetovno vojno. Cena nevezani knjigi £1-0-0, vezani
30 šil.

LJUDJE POD BIČEM, spisal Karel Mauser, najnovejša njegova
knjiga. — £ 1-10-0.

MOJ SVET IN MOJ ČAS, izbrana dela dr. Ivana Preglja — £1-0-0
(2 šil. poštnina).

A.M. SLOMSEK, služabnik božji. Spisal dr. Fr. Kovačič. Knjiga
je na novo izšla v Argentini za stoletnico Slomškove smrti. Zelo lepa
zgodovinska knjiga stane £ 1-0-0.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in
razmišljujoči članki.

SOCIOLOGIJA — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina imamo spet v zalogi.
Poprejšnja zaloga, dosti velika, je pošla. Zna-
menje, da se rojaki zanimajte.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno delo dr
Ahčina. £ 1-10-0.

Tudi to knjigo prve zaloge smo vso razprodali,
pa smo jo morali na željo novih naročnikov
spet nabaviti.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knapjova zdravilna meto-
da £ 0-15-0.

SIMON GREGORČIČ: Poezije, novo izdanje
razlago £ 1-0-0.

LJUBLJANSKI TRIPTIH. Povest, spisal Ruda
Jurčec. £ 1-0-0.

GORJANČEV PAVLEK, čaroben izlet iz Argenti-
ne v Slovenijo — £ 1-0-0.

IGNACIJ KNOBLEHAR, zgodbe velikega našega
rojaka-misijonarja pred stoletjem v Afriki.
— £ 1-0-0.

PO SVETLI POTI, spisal dr. Franc Jaklič za fanta
in dekleta. £ 1-0-0.

SLOVENSKA UMETNOST V ZAMEJSTVU, z
mnogimi slikami — £ 1-0-0.

VELIKA RIDA — povest Karla Mauserja — 10 šil.
PREKLETA KRI — povest Karla Mauserja —
10 šil.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Povest.
Spisal Zorko Simčič. £ 1-0-0.

MATI IN UČITELJICA — predzadnja okrožnica
Janez XXIII. — 6 šil.

MOJCA BERE — za učenje otrok v slovenskem
braju — 6 šil.

KUZAMURNIK in STRIC JAKA — slikanici z
lo šaljivo vsebino. Vsaka 6 šil.

LETO XIV.

APRIL, 1965

ŠTEV. 4

SLOVENSKO VELIKONOČNO OBČUTJE

Ob besedah Karla Mauserja

NA CVETNO NEDELJO SE JEZUS VRNE v Jeruzalem. Ljudska volja se spet spremeni, navdušenje vzkipi. Hozana klici pozdravljajo Gospoda, palmove veje mu padajo pred božje noge. Velik triumf doživlja Odrešenik v Jeruzalemu, prvi in — zadnji.

Takoj po tej nedelji se hitro sklene obroč in dejanje se zoži v dogodke velikega — svetega — tedna. Pride Judežev izdajstvo in za njim pravo "ljudsko sodišče," ki se mu Poncij Pilat ni upal upreti. Sledi Petrov padec in velika tragedija na Kalvariji. Jeruzalem pokrije nenadna trda tema in zavesa v templju se pretrga. Čaka še snemanje s križa in polaganje v grob. Težak kamen zapre grobnico in straže so postavljene. Še pečat na vse to — nič več ne bo razburjal ljudskih množic in njihovih voditeljev obsovaženi — Jezus — Križani. . .

Zaman vsi človeški načrti, zaman kamen na grobu, straže in pečati! Višja in večja moč je čakala v ozadju, stopila je v akcijo v zgodnjem nedeljskem jutru — po njej je prišlo Vstajenje.

Vstajenja dan je najsilnejši praznik krščanstva. Je praznik celih narodov, pa prav tako praznik vsakega poedinca. V luči Vstajenja je človek nehal biti le številka med milijoni enakih, v tej luči se je pokazala njegova osebna vrednost. Vsak zase nosi v sebi vrednost v božjih očeh, kakor da je ves svet in vse, kar se na njem godi, le zavoljo tistega enega prišlo iz božjih načrtov. Nekoč bo

vsak poedinec med nami vstal iz prsti, oblečen v svetlost in svetost onostrantva. Vstali bodo narodi, zavojevalci in premaganci, sužnji in gospodarji, bogati in revni — za vse pride veliki mimohod Vstajenja.

V tem velikem mimohodu bomo tudi mi, vsi slovenski ljudje, in še vedno bomo kljub vsemu člani občestva slovenskega. Nič našega se ne bo izgubilo, vsi bomo tam: moški, ženske, otroci. Vstajenje je zraslo iz trpljenja velikega tedna. Če seme, vrženo v zemljo, ne pregnije do klice v sredini, nikoli ne požene nove rasti. Modrost Vstajenja je v tem, da znamo biti mrtvi za stvarmi, ki razdvajajo, za stvarmi, ki sredino razkrajajo, tisto sredino, v kateri počiva klica nove rasti.

Sovraštvo more sejati le tisti, ki nima vere v Vstajenje. Mi verujemo v Vstajenje, verujemo v sočloveka, ki bo skupno z nami vstal. Vsi smo pod postavo smrti, pa tudi pod postavo Vstajenja. Vsem nam je pisana ista usoda. V Kristusu moramo trpeti, v njem se ljubiti, v njem in z njim snovati svoje prihodnje — Vstajenje.

VESELO ALELUJO

naročnikom in bralcem!

MISLI

"GLAS KONCILA"

POZNAJO TUDI

V AVSTRALIJI

NEKI JAMES NOLAN JE NAPISAL ZA "CATHOLIC WEEKLY", nadškofjski katoliški tednik v Sydneyu, poročilo o stanju Cerkve v Jugoslaviji. Močno podčrtava, da je vera tam še vedno zelo živa in versko življenje, če že ne "cvetoče", gotovo jako živahno. Cerkve niso postale muzeji, nasprotno, službe božje se v njih redno vrše in obisk ni slab. Eden najbolj očitnih znakov, da versko življenje ne propada, se zdi dopisniku dejstvo, da so obnovili bogoslovno semenišče v Splitu.

Nato spregovori o splitskem škofu Franju Franiću. Ta je na vesoljnem zboru v Rimu pozval vse prisotne škofe, naj gledajo na to, da bo v vesoljni Cerkvi spet zavladal duh revščine. Škofu Franiću so komunisti vzeli škofijsko rezidenco in je moral živeti v siromaštvu, toda prav to je pripomoglo k uspehu njegovega apostolskega delovanja.

Tudi v drugih pogledih je preganjanje Cerkve imelo svojo korist. Med katoličani so se marsikje pokazale junaške sile, ki bi drugače ne prišle do veljave. So pa seveda tudi med katoličani različni značaji, mnogi niso dovolj trdni, da bi vzdržali — podležejo težavam in se vdajo. Postanejo brezbrizni in opustijo versko prakso. Po mesetih pogosto vidiš pri mašah le bolj starejše in stare ljudi. Mladino poučevati v krščanskem nauku je še vedno težko, ker je šolska vzgoja protiverška. Duhovniki skušajo cerkveno bogoslužje urejevati tako, da je z javnim bogočastjem združen tudi pouk v najnujnejših verskih resnicah.

Nove naloge nalaga Cerkvi in verstvu turistom, ki je zadnje čase zelo živahen. Jugoslavija nudi turistom boljše pogoje kot druge evropske dežele, zato so turistično zanimivi kraji v Jugoslaviji bolj in bolj zainteresirani v tujskem prometu. Tužci in domačini prihajajo v redne medsebojne stike in svojska mentaliteta in moralnost tujih obiskovalcev hitro vpliva na domačine. Zlasti mladina gleda z široko odprtimi očmi, kako se tužci oblačijo, kako zapravljajo denar, kako se vdajajo veseljačenju ob razbrzdani godbi, pa si tuči sami zažele takega življenja. Kar je bilo njihovim staršem sveto in so skušali še pod sedanji zunanji okliščinami vcepiti tudi svoji mladini, za sedanji rod nima več dosti veljave.

Nevarnost je, da se bo jugoslovanska mladina kvečjemu še na kmetih držala vere in njene morale. Pa kaj, ko je odhajanje ljudi z dežele v mesta vedno bolj na dnevnem redu. Semeniški iz mest so zelo redke bele vrane, ogromna večina je s kmetov. Tako se naloga Cerkve zmerom bolj omejuje na to, da skuša vplivati na mestne ljudi. In ta naloga je vse prej kot lahka.

Vpliv Cerkve je še precej močan prav zaradi tega, ker nima svetnega bogastva. Duhovniki žive revno in v očeh ljudi jim prav to dviga veljavo. Na drugi strani pa le preveč čutijo osamljenost in pomanjkanje stikov ter zvez z ostalim svetom. Zelo težko zasledujejo gibanja in dogodke v katoliškem svetu izven Jugoslavije, v zahodni Evropi, Ameriki in drugod. Saj ima Cerkve več ali manj po vsem svetu podobne ali celo enake težave in probleme, po nekaterih svobodnih deželah jih z združenimi močmi še kar uspešno rešujejo, katoliški duhovnik v Jugoslaviji pa le težko kaj izve o vsem tem. Poročevalec je mnenja, da bi moral zunanji svet organizirano pošiljati bogoslovne knjige tem duhovnikom od drugod. Ne vpraša se pa, če duhovniki tam obvladajo tuje jezike in če — bi jim jugoslovanska pošta take knjige tudi dostavljala. . .

"Glas koncila".

Nato preide poročevalec na pripovedovanje o novem dvotedniku "Glas koncila". Odkar izhaja ta "edini katoliški časopis", pravi poročevalec, se je tudi zaprtost duhovščine nekoliko zmanjšala. List izhaja po dvakrat na mesec in se tiska v nakladi 70.000. Upajo, da bo kmalu postal tednik. Njegovo geslo je: Novo obličje Cerkve.

"Glas koncila" je začel izhajati najprej kot nekaj na roko razmnožen cirkular. Izdajalo ga je sprva frančiškansko semenišče v Zagrebu z namenom, da bi seznanil katoličane z "novim duhom", ki ga je sprožil v Cerkvi Janez XXIII. Prve številke so izšle v nakladi 3.000, pa so morali kmalu dvigniti na 18.000. Frančiškanskim bogoslovcem so morali na pomoč svetni duhovniki, bogoslovni profesorji in laiki tretjeredniki.

List je vzbudil toliko pozornost in zanimanje, da se je resno zavzel zanj zagrebški nadškof Šeper, zdaj kardinal. Ob začetku drugega koncilnega zasedanja je sklenil, da mora izhajati kot pravilno tiskan list in za glavnega urednika je določil svetnega duhovnika Vladimirja Pavliniča. Uspej je tudi v tem, da list tiska ista tiskarna kot BORBO — komunistično glasilo, najboljša tiskarna v Jugoslaviji, baje.

VELIKONOČNI OPOMIN

Dr. I. Mikula

AVSTRALSKO VELIKO NOČ PRAZNUJEMO v podaljšani polnosti toplega poletja. Zato radostna ALELUJA mogočno odmeva po naših s svetlim soncem prepojenih in s peštrim cvetjem okrašenih svetiščih. Bodri nas, naj — odrešeni in vzradoščeni po zmagoslavju Kristusovem — radostno prepevamo v svojih vernih srcih in dejanjih o sreči velike noči. Odmev naše pesmi in vsele vernosti naj prikljče krščansko harmonijo v duše tistih pozunanjenih kristjanov, ki jim velikonočni prazniki pomenijo samo še dobrodošel dopust ob času, ko se poletje poslavlja od nas.

V današnji zapleteni družbi poprečnega človeka k verskemu življenju ne privlačuje bogoslovna vednost: teologija s svojimi dognanji. Vsakdanji ritem dela in zaposlenosti ga ne nagiba k premišljevanju o namenu življenja, ga ne navaja k verskim vajam. Nič rad ne tehta razodetih verskih resnic, da bi prodril globlje v njihove skrivnosti. V najboljšem primeru mimogrede opravi kako dnevno molitev, gre k službi božji ob nedeljah in tu pa tam k spovedi in obhajilu.

V veri moderni človek ne išče v prvi vrsti zblizanja z Bogom in božje časti, v veri išče olajšanja v svojih vsakodnevnih težavah in tolažbe v žalosti sedanjega življenja. Njegova problematika se zgoščuje v vprašanje: Kako mi vera s svojimi prazniki in vzvišenimi cerkvenimi opravili pripomore k bolj zadovoljnemu vsakdanjemu življenju? To vprašanje po sreči hrepenečega človekovega srca je staro kot človek sam in vsa njegova civilizacija.

Bolje poučeni in bolj zavedni katoličani ne

bomo iskali velikonočnega veselja in prazniškega pomena v takih obrobnostih. Velika noč nam mora biti veliko notranje doživetje: vstajenje s Kristusom iz vse posvetnosti. To notranje doživetje se mora kazati v našem zunanjem življenju. Le tako bomo z vsem svojim življenjem svoji okoličnici svutili korak za korakom po poti do Boga.

Človek je od nekdaj živo čutil potrebo, da prizna nad seboj Stvarnika in se mu vkloni. Sv. Avgustin, ki je sam živel do zrele moške dobe v poganskem okolju grške in rimske civilizacije, je po boljšem spoznanju priznal: Človeška duša je po svoji naravi krščanska.

Z Jezusom, zmagoslavnim vstalim iz groba, je pognalo seme božje besede. Krščanstvo, sejano v človeška srca v treh letih Odrešenikovega javnega delovanja, je začelo poganjati korenine. Svet se je začel zavedati: resnično srečo najdemo le v velikonočnem oznanilu: Kristus je vstal, aleluja!

Zares krščansko praznovanje velike noči kaže edino pravo pot do osebne sreče in občestvenega blagostanja. S Kristusom, častitljivo vstalim se dvigajmo iz nizkotnosti in vztrajno gradimo božje kraljestvo v sebi in svojih bližnjih!

STOP PRESS

Zdaj pa z GLASOM KONCILA že ni več tako "sijajno". Zvedeli smo, da so ga z novim letom hoteli dati natisniti v 130.000 izvodih, pa je "oblast" posegla vmes in dovolila le 50.000. Izgovor je seveda vedno pri roki: Nimamo toliko papirja . . .

"DRUZINA", edini verski list v Sloveniji, nam iz tega leta še ni prišel v roke. Neko poročilo ve povedati, da so ga želeli izdati v nakladi 85.000. Toda tudi tu je posegla vmes "oblast" in ni dovolila natisa. Cerkvene oblasti so predlagale, da bi obseg zmanjšale, če bi smeli izdati 85 tisoč izvodov. Ni zaleglo. Če je list sploh izšel po novem letu, nismo mogli dognati.

Stara taktika komunistov: En korak nazaj — dva koraka naprej!

List dobiva poročila od svetovnih poročevalskih agencij, s plačevanjem teh je pa seveda težava. List ne dela dobička, nasprotno. Vendar je g. Pavlinič prepričan, da se bodo vedno našli viri za kritje stroškov. Zadnje čase Glas koncila ne poroča več zgolj o koncilu samem, spušča se tudi na druga polja katoliškega delovanja po svetu in razglablja o prerovanju Cerkve od vseh mogočih strani. Posebno posveča pozornost odnosom med katoliško in pravoslavno Cerkvijo. Tudi pravoslavci ga radi prebirajo in celo dopisujejo vanj.

Poročevalec zaključuje: "Glas koncila" je znak življenjske sile Cerkve v Jugoslaviji, ki je bila na težki preizkušnji zadnjih dvajset let, pa je preizkušnje niso uničile.

Misli, April, 1965

V BARAGOVİ ZADEVI — LEP KORAK NAPREJ

P. Bernard

NAJNOVEJŠI "THE BARAGA BULLETIN", ki ga izdaja po štirikrat na leto marquetska škofija v Ameriki, nas je prav razveselil. Poroča, da je škof Noa po povratku iz Rima po končanem tretjem zasedanju koncila **uradno ustanovil škofijsko komisijo za Baragovo beatifikacijo**. Z imenom navaja sedem duhovnikov iz škofije, ki bodo pripravili vse potrebno za poslanje v Rim, da se tam začne uraden postopek za Baragovo beatifikacijo.

Ko je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik pisal o Baragovi zadevi, kar smo objavili v februarški številki MISLI, o tem še ni nič vedel. Mi tudi ne. Zato je to zanj in za nas zelo vesela novica. To je šele škofijski postopek, je pa zdaj čisto uradna stvar in končno je vsa zadeva stopila na pravo pot.

Zakaj šele zdaj — po 35 letih, odkar je Baragova zveza sprožila misel in željo za Baragovo beatifikacijo?

Vedeti je treba, da Slovenci sami nismo mogli ničesar uradnega podvzeti. Niti ne ljubljanska škofija, kajšele Baragovi rojaki v Ameriki. Zares sprožiti more po predpisih cerkvenega prava tako zadevo samo škofija, kjer je oltarni kandidat umri. V našem primeru škofija Marquette v Ameriki. Baragova zveza — slovenska ustanova — je okoli 10 let bombardirala marquetsko škofijo, naj se zgane in začne. Saj je bila hitro voljna, pa so bi-

le velike težave. Škofje so se hitro izmenjavali — umirali — katedrala je pogorela, gradnja nove je dolgo jemala čas in denar. Končno je škofija le sprejela Baragovo zvezo in njeno idejo pod svoje okrilje in začela zbirati potrebne dokumente o Baragu. Ti so bili razkropljeni po raznih arhivih širrom po Evropi in Ameriki, pa v približno toliko jezikih, kot jih je Baraga obvladal. Kakih sedem! Pri zbiranju tega ogromnega materiala so pridno pomagali — prav za prav vse delo vodili — slovenski Baragovi častilci. Bilo je velikansko delo in vzelo je mnogo časa. Bali smo se, da škof Noa — Poljak po rodu — še in še odlašaja, češ da še vedno ni dovolj zbranega. Zato smo se tako oddahnili, ko je prispela vesela novica, da je končno le uradno sprožen predpisani škofijski postopek.

Sedaj ustanovljena komisija mora ves material preštudirati, urediti in presoditi, kako bo vso zadevo predstavila Rimu. To ne bo še jutri ali pojutrišnjem. Potem moramo vedeti, da ima rimska beatificijska komisija na stotine oltarnih kandidatov "na rokah" in jih presoja, preden koga predloži papežu za razglašanje. Še vedno bo veljalo, kar je zapisal nadškof dr. Pogačnik: "Baragova zadeva se giblje, čeprav bolj počasi". Nič za to, da je le tako daleč prišla, Bog bo dal svoj blagoslov, če se bomo tudi mi še in še za stvar zavzemali in poleg Slomška tudi Baraga zares želeli videti na oltarju.

P. ANTON PREŠEREN UMRL

Skoraj 30 let smo imeli Slovenci v Rimu svojega "malega papeža" — generalnega asistenta jezuitskega reda za slovanske narode, p. Antona Prešerna. Redek je bil Slovenec, ki se je spomnil na Rim, pa se ni spomnil na p. Prešerna. Kdor je želel dobiti zveze z visokimi predstavniki Cerkve, se je obrnil na p. Prešerna. Kdor se ni imel kam dejati, je šel potožiti in p. Prešeren mu ni odrekal pomoči.

Ta častitljivi predstavnik Slovencev v Rimu je letos 7. marca odšel k Bogu. Strla ga je srčna bolezen, ki se ji je upiral leto dni. Sestra Smrt je prišla ponj, ko je imel za seboj 82. rojstni dan. Po rodu je bil Gorenjec iz "hiše in rodovine" Prešernov, Jegličev in Vovkov. Eden njegovih največjih prijateljev je bil papež Janez XXIII. Naj se pri Bogu dobro imata!

VELIKI PETEK

Oton Župančič

*Prižgal si plamen mu resnice čiste,
a narod te je sramotil in smešil —
"Hvalimo te, častimo te, o Kriste,
ki si z ljubeznijo ves svet odrešil!"*

*Odpuščam vam, ki mi prelili kri ste!
Le jaz vas bom v bridki uri tešil!
"Hvalimo te, častimo te, o Kriste,
ki si z ljubeznijo ves svet odrešil!"*

*Kaj nad dobroto neba obupavaš?
Kaj po teminah in po blatu tavaš?
Glej, tudi zate kri odtod je tekla.*

*Ponižan ves, ves bled je stal pred mano
in kazal je na prsih črno rano . . .
O srce grešno, trše si od jekla!*

Izpod

Triglava

O SLOVENSKE SKUPNOSTI na Tržaškem bemo v goriškem Katoliškem glasu naslednje ugotovitve: Slovenska skupnost se ni odpovedala svoji samostojnosti, ni se vključila v neslovenske stranke in je za sodelovanje postavila važne pogoje. Vsega gotovo ni in ne bo dosegla. Mirno pa lahko rečemo, da je dobila od vladnih strank takšna zagotovila, kot jih zadnjih 40 let na Tržaškem ni dosegel nihče pri pogajanjih s skupinami, ki sodelujejo v vladi. Pri pogajanjih se je opirala na lastne sile, saj so ji drugi, ki bi jim tudi morali biti pri sreči Slovenci, metali le polena pod noge. Če bi ji bili Slovenci pri volitvah zaupali več glasov, bi dosegla še več in tudi za nabrežinskega župana bi ne bila potrebna taka žilava pogajanja. To si velja zapomniti za bodoče.

SVETI IVAN V TRSTU je najbolj slovenski okraj v mestu in tudi središče slovenske kulture ter omike. Zdaj si svetoivanski Slovenci gradijo svoj lastni. Dom, ki ima biti pravo slovensko katoliško središče. Močno se zavzema za novi Dom kaplana Peter Šorli, zidarska dela pa nadzoruje inženir Milan Sosič.

V DOBRNIČU NA DOLENJSKEM popravljajo farno cerkev. Dekan M. Zevnik poroča o tem dobriškem rojakom, ki so v Ameriki in zbirajo prispevke za obnovo domače cerkve. Med drugim pravi: Inženir se je oglašil pri meni. Najprej bo napravil načrte za zaščito Baragovega krstnega kamna (tam je namreč Baraga prejel sv. krst), potem za novo krstilnico in oltar. Delo na orglah bomo zaupali znanemu orglarskemu mojstru Jenku v št. Vidu nad Ljubljano, ki je letos za svoje delo v tem poklicu dobil odlikovanje od samega papeža.

DR. JANKU KRALJU pripravljajo prijatelji na Primorskem spominsko knjigo za 20letnico njegove smrti. Knjiga se bo nekaj zakasnila, zakaj omenjena 20letnica je bila že 27. decembra 1964. Dr. Alfonz Čuk, primorski rojak, ki je profesor v Ameriki, pravi, da bo napovedana knjiga "osvetlila Kraljevo življenje in delo za slovenski narod". Dr. Janko Kralj je bil po rodu Vipavec, med obema vojnama priznan voditelj Slovencev pod Italijo, umrl je pa v Rimu in je pokopan na pokopališču Campo Verano. Njegova žena Anica, r. Simčič, je po vojni odšla v Argentino s 4 otroci. Njeno

ime in njene odlične članke najdete tudi v pričujoči številki MISLI pod zaglavjem: MOŽ & ŽENA.

TRST SE JE SPOMNIL pred koncem leta 1964, da je poteklo 10 let, odkar so Amerikanci odšli in je mesto pripadlo Italiji. Ob tej priliki se je znova zavedel, da se mu ne godi dobro. Ugotovil je, da gospodarsko propada. Promet v zaledje mu jemljeta Koper in Reka. Industrija se ne razvija, kot bi bilo pričakovati. Zato tudi po številu prebivalstva Trst komaj kaj napreduje. Šteje le dva ali tri tisoč več kot je štel pred 50 leti, še pod Francem Jožefom.

KOROŠKI SLOVENCIS so se spomnili, da je pred sto leti, 14. jan. 1865, izšel v Celovcu prvi slovenski politični list z imenom: SLOVENEK: Osnoval ga je župnik Andrej Einspieler. List je mogel izhajati samo dve leti, ker so Nemci nahujskali tiskarja, da je tisk odpovedal. Nato je začel izhajati v Mariboru "Slovenski narod", ki je nadaljeval politično delo koroškega tednika. Precej pozneje so Korošci dobili drugo politično glasilo z imenom "MIR".

PESNIKA BALANTIČA baje mislijo izdati v Ljubljani in sicer celotno zbirko njegovih pesmi. Spoznali so namreč, da je Balantič "nadčasoven" pesnik in se ne da primerjati s kakim Kajuhom, ki je opeval samo partizanstvo. Čez 20 let, pravijo, se ne bo nihče več menil za poezijo partizanstva, dočim bo Balantič še prav tako aktualen kot je danes. Tudi filozofska dela rajnega dr. Aleša Ušenička baje vedno bolj upoštevajo. Komunisti še niso mogli nič podobnega ustvariti, zato izobraženci segajo po starih moralnih opiralščih. O vsem tem poroča GLAS SKA po pismu nekoga, ki ima stike z domovino in pozna duhovno prerivanje tam.

DR. ANTON TRSTENJAK, ki ga poznamo dosti dobro tudi pri MISLIH, nadaljuje s svojimi izdajami psiholoških del. Celjska Mohorjeva bo letos izdala njegovo knjigo pod naslovom: "Če bi še enkrat živel".

V NABREŽINSKI OBČINI na Tržaškem odstotek Slovencev zelo pada. V glavnem je temu vzrok načrtno naseljevanje Italijanov na tem ozemlju. Leta 1945 je bilo še 90% Slovencev med okoli 5.000 občani. Potem je odstotek Italijanov stalno naraščal in štetje v letu 1960 je pokazalo, da sta se odstotka že prevagala: Slovencev 48%, Italijanov 49%. Ostali pripadajo kaki tretji narodnosti. Res je pa tudi, da se na štetje ni povsem zanesli. Da med Slovenci manjka narodne zavesti, dokazujejo šole. Od vseh šoloobveznih otrok v občini obiskuje slovenske šole le kakih 37%.

Obazil tipka

★ TIPKARIJO MORAM IMETI V ROKAH NAJKASNEJE do 1. aprila dopoldne, ker bo skušala velikonočna številka biti bolj zgodnja". Tako mi je zabičal urednik p. Bernard v zadnjem pismu in videl sem, da je mislil zares. Ne pomaga drugega, sedem in pišem pred odhodom v Južno Avstralijo — to se pravi, da bo za dva tedna manj novic. No, bom pa s tem vsaj enkrat zadovoljil urednika, ki ima vedno težave z mano, ko me vselej čaka do zadnjega. Ne bi želel, da bi mi ravno za veliko noč pokazal figo in bi odpadel **tako važni velikonočni spored.**

★ Napovedana slovesnost je dne 7. marca lepo potekla: zasadili smo prvo lopato in blagoslovili kraj, kjer bo stala naša cerkva. Kar lepo število rojakov se je udeležilo domače slovesnosti in čedna skupina narodnih noš je poživila sliko. Lopato mi je podarila trgovina z železnino v Clifton Hillu (H. Mullen), čim sem omenil, čemu jo kupujem. Pozlačena in okrašena s trakom slovenske in papeške zastave ter slovenskim šopkom nageljčka in rožmarina, nam bo ostala v spomin, dokler bo stala cerkev. Ponosno so jo nosili "trije fantje mladi" v narodnih nošah: Mesarjev Johnny in Drezgova dva, Aleksander in Andrej.

★ Ledina je bila trda, da se je lopata kar upogibala . . . Tudi v tem glejmo simboličen pomen: bo še dosti žrtev, predno bo delo končano. A omahovati ne smemo! Z dobro voljo in vnetim sodelovanjem moramo poprijeti. Čim več nas bo, tem hitreje in bolje bomo uspeli.

Darovi še prihajajo in Bog daj, da bi se ne ustavili tako kmalu. Saj potrebujemo še nad dva tisočaka. Do danes (21. marca) smo nabrali £ 5, 603-9-1.

Me res zanima, kje so nekateri — in celo dobro znani — melbournski Slovenci. Odkar smo začeli z akcijo za cerkev, jih ni nikjer več. Če se slučajno srečamo, pa začno tožiti o slabih časih in

druginji itd. Tudi tistih ni nikjer, ki so se pred leti, ko smo nabirali za Slovenski Dom, izgovarjali: Za Dom ne dam nič, za cerkev bi pa dal . . . Me res raznima, kakšen izgovor bi našli danes, če bi potrkal na vrata s prošnjo. Pa vem, da bi ga našli . . .

★ Poročila sta se medtem dva para: Dne 6. marca sta si pred Marijo Pomagaj v Kew obljubila zakonsko zvestobo Štefan Čurič in Olga Horvat. Oba sta Prekmurca, rojena v Trnju, župnija Črensovci. — Dne 13. marca pa je v Marijini cerkvi, East St. Kilda, George Gojak, rojen v Trstu, pričakal svojo izbranko Marie Therese Lamprell, rojeno Avstralijanko. — Obema paroma naše čestitke!

★ Tudi krsta sta bila dva, oba pri Mariji Pomagaj v Kew. Dne 13. marca je bil krščen Danijel, sin Vekoslava Hromina in Ane r. Zaharija, North Carlton. Dne 20. marca pa je bila krščena Nadja Marija, hčerka Gracijana Bizjaka in Marije r. Karnjel, iz Coburga. Obema družinama obilico sreče!

— — —

★ Zadnjič sem napovedal koncert našega cerkvenega pevskega zbora, ki naj bi bil zadnje soboto v maju (29. maja) zvečer v nam že znani St. Brigid's Hall, North Fitzroy. Žal sem veselo novice prehitro vrgel v svet. Koncerta Slomškovih pesmi ta večer NE BO. (Morda kdaj pozneje?) A že rezervirano dvorano bomo vseeno uporabili. Kulturna prireditev ne bo odpadla, pač pa se nam bo nudila v drugi obliki. **Igro bomo imeli po dolgem času.** Moram takoj povedati, da so idejo zanj sprožili — otroci slovenske šole po predstavi "Kerka in Mojce". Takole so rekli svoji učiteljici Anici in svojim mamicam: "Doslej ste vedno ve gledale nas na odru, zdaj pa bi radi enkrat mi sedeli v dvorani, ve nam pa kaj zaigrajte . . ." Res

se je nekaj mamic s pomočjo Anice in še nekaterih (celo otroci sami so priskočili) lotilo izbire igre in pričelo z vajami, tiho in skrito, da nihče in vedel. Na napovedani večer (29. maja) nam bodo prikazale igro v treh dejanjih: PRISEGAM. Mi pa jim že zdaj obljubimo, da bomo napolnili dvorano do zadnjega kotička.

Dobiček predstave so igralke namenile za našo cerkveno in sicer za stranski oltar Marije Pomagaj. Razumete, da so me prijetno presenetile, ko so mi danes to zaupale. Že zdaj vsem skupaj iskrena zahvala. Vas vse pa tudi že zdaj vabim na to kulturno prireditev.

★ Pozno je že. V nekaj urah bom vozil proti Južni Avstraliji, zato naj kar zaključim svojo tipkarijo. Vsem dragim rojakom, zlasti vsem bralcem teh vrstic, želim z obilico božjih milosti blagoslovljene velikonočne praznike.

Tu pa je naš letošnji velikonočni spored:

MELBOURNE:

Na **cvetno nedeljo** (11. aprila) bo sv. maša ob desetih dopoldne pri lurški votlini na dvorišču Baragovega doma v Kew. Pred mašo blagoslovitev butaric in zelenja s procesijo.

Na **veliki četrtek** (15. aprila) bo sv. maša ob sedmih zvečer pri lurški votlini. Pred mašo prilika za sv. spoved.

Na **veliki petek** (16. aprila): Križev pot ob enajstih dopoldne v kapeli Marije Pomagaj v Kew. Obrede velikega petka bomo imeli ob sedmih zvečer pri lurški votlini. — Obakrat prilika za sv. spoved.

Na **Veliko soboto** (17. aprila) imamo vse obrede (blagoslov ognja, velikonočne sveče, krstne vode . . .) s polnočno sveto mašo velikonočne vigilije pri lurški votlini v Kew. Začetek obredov ob pol enajstih zvečer. (Kdor se udeleži polnočnice, je zadostil nedeljski dolžnosti velikonočne nedelje. — Kdor pri polnočnici prejme sv. obhajilo, ga sme po novih predpisih prejeti tudi pri nedeljski maši.) Po polnočni maši **Vstajenje s procesijo**, nato blagoslov velikonočnih jedil. Prinesite s seboj tudi stekleničke, da lahko ponese domov blagoslovljeno vodo! — Prilika za spoved na veliko soboto od 3 — 5 popoldne v hrvaški cerkvi bl. Nikolaja v Clifton Hillu, od devete ure zvečer do obredov pa v kapelici Marije Pomagaj v Kew.

Velika nedelja (18. aprila): Sv. maša ob petih popoldne v hrvaški cerkvi bl. Nikolaja v Clifton Hillu. Pred mašo spovedovanje.

St. ALBANS:

Slovenska sv. maša na cvetno nedeljo ob petih popoldne. — Velikonočno spovedovanje v torek velikega tedna (13. aprila) od 7:30 zvečer dalje.

GEELONG:

Sv. mašo imamo na cvetno nedeljo ob pol enajstih. Spovedovanje v soboto zvečer ob 7-8, in pred mašo. — Velikonočno spovedovanje tudi na veliko sredo (14. aprila) od 7. ure zvečer dalje. Vse pri Sv. Družini, Bell Park.

BALLARAT:

Prilika za slovensko spoved v torek velikega tedna (13. aprila) od pol sedmih zvečer dalje v stolnici sv. Patrika. Povejte tudi svojim hrvaškim prijateljem!

MORWELL (Gippsland):

Prilika za spoved v ponedeljek velikega tedna (12. aprila) od 7-8 zvečer v cerkvi Srca Jezusovega.

Ledina je bila trda . . . (Photo Nikolitch)

JURIJ KOZJAK

Josip Jurčič

ŠTIRINAJSTO POGlavJE

ZARJA JUTRNJA JE JELA RDETI in napovedovala sonce, da bo obsevalo žalostno deželo naših očetov.

V turškem taboru so ognji pojemale, utihoval je krik, ki je donel vso noč; zakaž proti koncu noči je marsikatera težka glava zadremala, dasi je bila v tuji deželi sredi sovražnikov. Ali vedeli so, da so ti sovražniki le slabo oboroženi, preplašeni in razkropljeni na drobne kosce; lahko so se torej zaupali svojim čuvajem.

Drugače je bilo to nasproti v taboru, kjer so slovenski kmetje iskali zavetja okrog cerkvice. Vso noč ni nihče zatislil očesa, vso noč so ognji goreli, brleli otožno, kakor gori otožno poslednja lučca pri umirajočem človeku.

Glasovi, ki so vso noč vpili v cerkvi in glasno molili, so bili že ohropeli; zamolklo ječanje je bila molitev.

"Dan bo napačil, sosed, že se sveti za vrhom", govori mož na straži za zidom na pokopališču svojemu zamišljenemu sosedu.

"Res", odgovori le-ta, "prijatelj, jaz pravim: zadnji dan; zakaž drevi se vidi, že na onem svetu. Ta dan nam prinese smrt, Bog mi grehe odpusti, smrt."

"I, sosed, tako gotovo še ni, jaz pa še zmerom upam, da jih bomo še ta dan odbili z božjo pomočjo; kloštrski hlapci, Mačerolovi hlapci, Ravbar, Krčanje in morda še kdo nam pridejo pomagat. Zato nikar ne obupajmo, sosed! Nikomur mi nimaš tako govoriti; do zadnjega se bijmo; dokler bom gibal z mezincom na levi roki, tako dolgo sem namenjen braniti se, razumi me, sosed," pravi prvi.

"O, ne boj se, jaz le s tabo govorim, tebi povem, kakor mislim. Jaz se tudi ne dam povežati; to ti pa povem, da večera ne bomo dočkali živi in zdravi; to mi tukajle notri nekaj govori in videl boš, da se bova drevi že drugje srečala."

"No, prijatelj, saj smo pri cerkvi na pokopališču, nas ne bo treba nositi pokopavat; kar pademo, pa je. Zato pa se hočemo še grdo pogledati, preden nas presele turški psi na oni svet. Popolnoma upanja ne popusti!"

"Upanja! Ali nisi slišal: vso noč je vrelo gori na griču in po travniku. Kolikor je te pošasti v deželi, vse se je to noč zbralo krog našega obzid-

ja. Saj si videl, kako smo že včeraj stokali in komaj komaj smo ga odbili. Jutri bo rdečih kot listja in trave, mi smo spehani, naspal se ni nihče, zid je odkrhan, razkopan, v rokah nimamo skoraj ničesar. In pomoči? Kaj bi govoril! Koliko jih je teh, ki si jih imenoval? Kaj stori muha proti celemu panju čebel? Nič! Ali, kaj meniš, kloštrski hlapci še ne morejo iz kloštra, gotovo so Turki obstopili tudi klošter; in tudi ko bi mogli niso tako neumni, da bi šli iz zatišja, ko dobro razvidijo, da jih zunaj čaka gotova smrt in da nič ne opravijo. In potem, prijatelj, še sinoči je šel eden na grad Kozjak, na Mačerolec je šel sam gospod, v klošter so poslali enega hlapca, pa nikogar ni nazaj. Kaj meniš, nič drugega ni, kakor Turkom so prišli v roke vsi in zdaj že gnijo pod nebom ali pa leže zvezani v šotorih. Nihče, sosed, nam ne more pomagati; preden po drevi, tudi naju ne bo."

"Bog bo pomagal, ako je volja njegova", odgovori drugi, seže sosedu v roko ter odile med druga krdela, kjer so imeli enake pogovore.

"Kakor je že volja njegova, samo da nam bo milostljiv. Hudo je na svetu današnje dni; gori mora biti bolje. Kakor bo že Bog naredil". Rekši se zvije mož in se usede zamišljen na tla k majhnemu ognju.

Že se je jelo svetiti v jutru. Vse se je gibal v krščanskem taboru. Še živeje pa je bilo v turških šotorih, kajti raztresene moči so se bile zbrale čez noč. Ker so menili, da dobodo tudi dragocenost in bogastva stiškega kloštra, ako dobodo menihe v pest, so se hoteli po vsej sili polastiti tega kraja in njegovih brambovcev. Tudi morda niso hoteli iti naprej, da ne bi za seboj pustili zbrane trdne roke, ki bi jim utegnila zapreti pot nazaj; in ker so prišli zlasti zato v deželo ropat, da so nalovili mladih trdnih ljudi, katere so prodali potem na Turškem za sužnje, zato so precej upali dobiti tu veliko množje obojega spola v svojo oblast, kar povsod ni bilo lahko, ker so se bili ljudje, posvarjeni po strašnih poročevalcih, grmadah in gorečih požarih, drugod bolje zavarovali ali poskrili po gozdih.

Ko se je torej jutro bližalo, obsuje turška vojska nanovo cerkveni tabor. Zadnje moči napenjajo kmetje, odbijajo Turke kakor ljudje, ki jih ne čaka drugega kot smrt, katerim pa obup daje poslednjo čudovito moč, ki dela iz navadnega vojaka pogumnega junaka. Še bi se bili morda hrabri kmetje ubranili, ko bi bili imeli moža, da bi znal pomagati, velevati in zapovedovati. A gospoda z Mačerolca ni bilo, ponoči je bil prišel nevernikom v roke.

Turki so se bili ko divji. Ne samo lakomnost po blagu in želja, da bi si pridobili ujetnikov, tu-

dj turška vera sama je priganjala Turka, da je divjal zoper kristjane, kajti veroval je, da mu je dolžnost bojevati se z vsakim, ki ni mohamedanec. Sicer je mislil, da sam svoje smrti pospešiti ne more, da le tačas pride, kadar mu jo Alah pošlje, in da bo veliko večje zasluge imel na drugem svetu, ako umre v boju s sovražniki svoje vere.

Zlasti velik mlad janičar je tolkel kakor groza. Kamor je on prišel s svojimi pajdaši, so se strahoma razklenile goste vrste za zidom. Mnogi, ki so se mu postavili, so padli zaliti s krvjo vznak in nikdar več se niso pobrali. Bil je za glavo večji od svojih pajdašev, strašen, pa lepega obraza.

To je bil Jurij Kozjak, Markov sin, slovenski janičar. Revež ni vedel, da divja zoper lastno domovino, zoper lastne brate. Kdo bi mu bil mogel to povedati? Kdo bi ga bil poučil, da je tod hodil tisti, kateri ga je prvi ljubil, da je zmota, za kar se bojuje? Res, ko bi bil janičar za to vedel, se ne bi bojeval zoper svoje sorodnike, obrnil bi bil meč proti svojim krvoločnim pajdašem, saj sreča je bil dobrega.

Ni švigal tisti ogenj iz njegovih oči, ki je zaznamoval njegove pajdaše, niti ni hlepel po ropanju in ujetnikih, le bojeval se je s čelom nasproti

čelu; tu je bil strašan. To se ve, da se je bojeval za napačno stvar.

Ali je morda seme, ki so ga dobri ljudje v mladosti zasajali v njegovo srce, vendarle še z zadnjo korenino ostalo v njem? Ali mu niso mogli Turki izvrtati popolnoma človeške čuti? Ali tudi pozabljenost ni pokrila vsega, kar si je bil nekdanj, zdavnaj pridobil? Bog ve.

Kmalu jamejo kmetje omagovati. Mnogo jih je bilo popadalo, nič več se niso dale vrzeli zamašiti.

Dalje str. 114

MELBOURNE—P O Z O R—MELBOURNE

Pripravlja se igra v 3 dejanjih

PRISEGAM

Nastopile bodo izbrane igralko

ČAS: sobota 29. maja zvečer

KRAJ: St. Bridgid's Hall, North Fitzroy

KDO JE VABLJEN: Mi vsi trije (moški, ženske, otroci) — za denar — to bi bilo čisto prav. — Tako tudi BO!

“SKORAJ OBUPNO GOSPODARSKO STANJE”

Sestavek je vzet in DRUŽINE, ki jo tiskajo v Ljubljani. Mora že biti vse res. Spisek je iz preteklega leta. Kaj se je od takrat zboljšalo? Seveda pa marsikaj od tega velja tudi za — Australijo. — Ur.

KOLIKO NEPOTREBNEGA TRENJA, stisk in težav, ki tarejo današnjo družino, bi odpadlo, če bi družini pomagali izboljšati njeno dostikrat skoraj nevzdržno in obupno gospodarsko stanje. Če danes oba starša zaslužita približno toliko, kot je včasih zaslužil samo mož, ko so lahko še živeli z eno plačo, res skoraj ni mogoče ali vsaj zelo težko, da bi bila mati doma v gospodinjstvu. Zato gre ponavadi tudi ona za kruhom v zaposlitev in tu in tam išče oče še kako stransko službico, da se laže preživljava. Pri tem pa je dostikrat zanemarjeno domače družinsko življenje na škodo vzgoje osebnosti in značaja otrok. To pa je neprecenljiva in nenadomestljiva škoda, ki jo povzročajo tako pišli družinski dohodki.

To se pozna posebno tam, kjer družine ne živijo v lastni hiši, ampak v stanovanjih, kjer nimajo morda niti najmanjše krpe vrtiča, nikake gospodarske osnove od prej, nikakih zalog, temveč so res odvisni le od tiste skromne in vsak dan znova

otežkočene kretnje iz rok v usta. Dostikrat že ta kretnja sama več ne zadošča za skromno in preprosto enostavno življenje, za prehrano družine. Saj draginja poskakuje iz tedna v teden, dohodki pa ostajajo iz meseca v mesec isti, skromni, pišli in nezadostni.

Tako stanje povzroča nehote nezavedne sprtije, ki se dostikrat razrašajo v težke spore med obema staršema, in otroci, ki morajo vse to poslušati, se ne morejo počutiti srečne, ko opazujejo, kako se starša pričkata in ujedata med seboj iz dneva v dan. Očitki, žaljivke in včasih tudi udarci padajo — vse samo zaradi stisk in tesnob takega životarjenja, bi zbija vsak polet in voljo do višjega, dostojnejšega življenja neusmiljeno po tleh in tlačji vse kot mora. Če bi ne bilo obzirov do okolja, sorodnikov in vere v Boga, bi ne mogli zdržati — ali pa tli in leze to pritlikavo življenje iz dneva v dan dalje z veliko nejevoljo seveda za vse.

Koliko tragedij, tožb in gorja prinaša tem družinam že sama stanovanjska kriza. Veliko se danes gradi — morda se ni še toliko nikoli, a ravno za te večje družine se za čudo ne najde prostora v novih hišah, kakor da so na slepem, pozabljenem tiru in v ulici brez izhoda.

VELIKONOČNO DARILO

Crtica. Zvonko Velišček, Homebush

KOMAJ NEKAJ MINUT JE MINILO, odkar se je oglasil šolski zvonec. Vsi so že bili na svojih mestih in čakali, da se začne pouk.

Vstopil je učitelj, dokaj veselega obraza. Namignil jim je v pozdrav in velel, naj se kar vsedejo. Odložil je dnevnik in redovalnico ter takoj nagovoril učence:

“Veselite se, dragi fantiči in dekličiči! Želja se vam je izpolnila. Za prihodnjo nedeljo smo povabljeni v Novo Gorico. Vršilo se bo nogometno tekmovanje med našo šolo in njihovo. Torej pojdemo vsi. Avtobus je zastoj. Vsi morate izkoristiti to krasno priložnost.”

V razredu je v hipu vse oživel.

“V Gorico, v Gorico — na nogometno tekmo — o, to pa to!”

En sam fant je bil, ki se ni razveselil. Nasprotno, Davidu je novica povzročila velike skrbi. Takoj mu je prišlo na misel, da je v nedeljo velika noč. In če pojde v Novo Gorico, ne bo mogel biti pri maši. Pa prav na veliko noč mora biti ta tekma! Iz srca rad bi se je David udeležil, pa je bil že domenjen z domačimi, da pojdejo na veliko noč skupaj k deseti maši. Zavedal se je krščanske dolžnosti in mašo je ljubil. Med vsem poukom je bil raztresen in zamišljen. Kako se bo to izteklo?

Pred koncem pouka je učitelj vprašal:

“Ali je kdo med vami, ki v nedeljo ne more v Novo Gorico?”

David v zadnji klopi je stisnil zobe in vstal.

“Jaz.”

Vseh oči so se uprle vanj. David je bil v veliki zadregi.

“Zakaj pa ne moreš?”

“Velika noč je”. David povesi oči.

“Saj to je ravno prav. Na samo veliko noč je izlet kakor nalašč.”

“To že. Ali jaz sem obljubil, da pojdem z domačimi ob desetih k velikonočni maši.”

Ves razred plane v tak smeh, da ga učitelj ne more ustaviti. David pa se rahlo skloni, vzame šolsko torbo in odide pred drugimi skozi vrata.

Med potjo domov je vse na novo premislil. Vedel je, da bo v ponedeljek v šoli kazen. Pa za tisto se ni zmenil. Bila je pa zanj velika žrtev: pustiti žogo drugim in iti k maši. Ko bi vsaj imel svojo žogo ali si jo lahko kje izposodil, da bi jo s prijatelji brcal po maši. Pa se ni mogel domisliti.

Dopovedoval si je, da brez žrtve v življenju ne gre, pa mu je srce le ostalo težko. Nazadnje je odločno rekel sam sebi: Dolžnost je dolžnost!

V nedeljo je že zjutraj ob osmih sedel na kampu pod kostanjem s tremi najzvestejšimi prijatelji. Pogovarjali so se samo o nogometu. Kako lepo bi bilo, če bi danes brcali žogo pred veliko množico gledalcev, pa je vmes nedeljska dolžnost . . .

“Ko bi imel vsaj kdo od nas nogometno žogo, igrali bi se sami in pozabili na ono tekmo!”

Tako je vzdihnil Lojz in vrgel kamen v kostonj.

“Da, da!” je dostavil David. “Ko bi jo le imeli! Toda lepa usnjena žoga dosti stane. Kdo si jo upa kupiti?”

Tako so se pogovarjali in se skušali tolažiti. Končno je David dejal, da je čas misliti na mašo. “Pojdimo, opravimo se!”

Od maše se je vrnil David z veselejším obrazom. Imel je zavest, da je storil svojo dolžnost, drugo bo že kako. Žrtev, ki jo je napravil, mu je budila ponos notranjega zadoščenja.

Takoj po kosilu mu je rekla mati:

“David, včeraj sem bila v Novi Gorici in vide-la teto. Naročila mi je, da pridi k njej danes, imazate nekaj pirhov”.

David je poskočil in v kratkih minutah že sedel na kolesu. V silnem diru ni čutil vetra, ki se mu je zaganjal v ušesa.

Ustavil se je pred tetino hišo. Srce mu je silno tolklo, ni si upal noter. Teta ga je videla.

“Le noter, David, le noter! Kako je kaj s teboj? In o vseh vaših mi moraš povedati.”

David se je lovil v besedah in težko čakal, kaj ima teta posebnega zanj. Končno je dočakal.

“Na, David, to je pa od mene za velikonočni dar.”

In mu je podala lepo usnjeno nogometno žogo . . .

David še danes ne ve, ali se je kaj zahvalil dobri teti ali ne. Pograbil je žogo in že ga ni bilo več. Kakor strela je prikolesaril v domačo vas in poiskal prijatelje. Igrali so, da je bilo veselje in joj. Davidu je igralo v srcu: Dobri Bog, kako si mislil na mojo žrtev . . .

V ponedeljek so ga v šoli sprejeli mrki pogledi, pa David se ni zmenil. V srcu mu je še vedno igrala sreča.

NEKAJ VTISOV

iz Canberre

Marijan Peršič, Melbourne

V PRETEKLEM JANUARJU SEM IMEL ČAST zastopati Slovence na "Citizenship Convention" v Canberri. Poslal me je tja melbournski GOOD NEIGHBOUR COUNCIL, pri katerem sem delegat Slovenskega društva. Ne bom se spuščal v razglabljanje o pomenu omenjene konvencije, le nekaj nepozabnih vtisov, ki sem jih odnesel iz Canberre, bom navedel.

Delegati iz Victorije smo skupno odleteli iz Melbourne 18. jan. zvečer. V Canberri so nas čudno slovesno sprejeli. Z letališča so nas z limuzinami odpeljali v najnovejši hotel, kjer smo vse dni konvencije uživali prvovrstno postrežbo. Naš uradni posel se je začel s tem, da nas je še isti večer predsednik G.N.C. za Victorijo povabil na pomenek o delu konvencije.

Drugi dan, v torek, je zvezni minister za imigracijo H. Opperman konvencijo uradno odprl z nagovorom na delegate. Za njim sta imela govore finančni minister Holt in namestnik vodje opozicije, poslanec federalnega parlamenta F.M. Daly. Po teh nagovorih je sledila podelitev nagrad dvema imigrantoma, ki sta se posebno izkazala z uspehi v Avstraliji. Dosedaj se podeljevali le eno nagrado, letos so pa začeli še z drugo: mladinsko. Prvo je letos dobil emigrant iz Italije, ki je prišel sem nekako pred 30 leti kot delavec v plantažah sladkorne trstike in je s svojim trdim delom izšolal tri sinove, da je danes eden zdravnik, drugi advokat, tretji gradbeni inženir. Mladinsko nagrado je prejela mlada naseljenka Nizozemka za svojo uspešno kariero kot učiteljica.

Istega dne je konvencija pričela svoje delo v dvorani hotela Rex. Govoril nam je Sir John Allison. Naslov govora je bil: Ni večjega bogastva kot je človek. — Nato nam je priredil sprejem v prostorih parlamenta minister Opperman. Tu sem imel priliko, da sem v osebnem pomenku z njim pojasnil delo in cilje SDM. Videli smo tudi filme, s katerimi v Evropi skušajo dobiti emigrante za Avstralijo.

V sredo je bilo na programu delo diskusijskih grup. Kosilo je ta dan priredil minister Opperman za nekatere delegate, ki so bili rojeni izven Avstralije. Tu sem moral zopet na mnoga vprašanja navzočnih pojasnjevati odnose sloven-

skih naseljencev do Avstralije in do drugih narodnostnih skupin iz Jugoslavije. Isti dan je priredil sprejem za vse delegate Governor General v svojem dvorcu. Prijetno je vplivalo name, ko sem videl, da vhod v двореc ni kar nič "zastražen", le prometni policaj je bil blizu.

Zvečer smo se zbrali v Albert Hall-u na posebno svečano zborovanje. Spet je imel besedo minister za imigracijo. Krepko je poudaril, da naturaliziranim imigrantom ni prav nič treba zatajiti narodnosti svojega rojstva. Nasprotno: v srcu naj ostanejo, kar so, poleg angleščine naj goje svoj jezik in tako tudi njihovi otroci. Po tej slovesnosti so nas povabili v hotel Canberro na "Tea Party". Prijetno je bilo gledati, kako je sam minister federalne vlade prenašal pladenj z obloženimi kruhki od osebe do osebe in ponujal prizreke.

V četrtek je na generalnem zborovanju minister zaključil konvencijo. Za delegate Good Neighbour Councilov iz raznih krajev pa še ni bil konec. Zvečer in še naslednji dan smo ze zbirali na sestanke in reševali vprašanje: kako bomo na najbolj praktičen način izvajali vsak v svojem krogu navodila in sklepe konvencije? Tu se je videlo, koliko nesebičnega dela mnogi posamezni člani GNC vrše v dobrobit novih naseljencev.

V petek smo viktorijski delegati pristali na letališču Essendon in se drug od drugega poslovili. Bili smo polni globokih vtisov iz minulih dni v Canberri. Uvideli smo, da je skrb za nove naseljencev v Avstraliji resna in v dobrih rokah. In ta skrb poraja naloge, ki niso majhne. Vsak sedmi človek v Avstraliji je — to je ugotovilo najnovejše štetje — rojen onstran morja ali pa otrok staršev, ki so v Avstraliji "novi".

PRELAT STANKO PREMRL, eden najbolj priznanih skladateljev in strokovnjakov za orgle je umrl v Ljubljani v starost 84 let. Pogreb je bil dne 17. marca. Podrobnosti še niso znane.

PODRAŽITEV ČASOPISOV in drugih publikacij je bila napovedana v Ljubljani od 1. marca dalje. Posamezna številka časopisa, ki je stala poprej 20 din, je zdaj 30 din. Podražila so se tudi živila. Najdražje meso (sveže telečje brez kosti, stegno, pleče) je bilo 1400, zdaj je 1700. Najcenejše (sveže svinjsko z vraščenimi kostmi, rebra) je bilo 600 din, zdaj je 680.

PRI MAŠAH V SLOVENSKEM JEZIKU ljudstvo povsod navdušeno in lepo sodeluje. V frančiškanski cerkvi v Ljubljani imajo ob nedeljah po 10 maš v slovenščini, ob delavnikih po 5.

IZ POPOTNE TORBE

Dr. I. Mikula

Še o Tasmaniji

"APPLE ISLAND" — JABOLČNI OTOK — nekateri imenujejo Tasmanijo. Pa ni posebno primeren naziv. Prav tako bi deželi lahko rekli Otok hrušk, sliv, breskev, česenj, kosmulj in rdečih grozdic. Vse to je dobro sadje in doma tudi na slovenski zemlji. Dajmo torej Tasmaniji ime Sadni otok. Pa je še vse več: Cvetlični, rožni, žitni, zelenjadni, ovčji, goveji, krompirski . . . In nazadnje še: Konjski otok, saj tudi konja na njem ne manjka. Poleg vsega tega bogastva ima Tasmanija v izobilju tudi gostoljubnosti, postrežljivosti, vljudnosti. Nikdar poprej nisem dobil tako naglega, da ne rečem pričaranega "lifta", kadar sem hotel kam iti, in to kamorkoli. Imel sem vtis, da neka neslišna radio postaja naroča zame avtomobiliste. Pa tudi železniški in avtobusni promet na gosto in ugodno prepleta otok, po zraku pa drvijo redna velika in manjša letala.

"Mainland" je Tasmancem najbolj navadno ime za Avstralijo. Se pač smatrajo za močne in varne v trdni povezanosti s celino. Nikjer drugače ime Avstralija s Camberro nima tako rodoljubnega prizvoka kot v Tasmaniji. Prvi naseljenci — konvikti — so se znašli tod iz Sydneya l. 1803. Že l. 1825 so pa razglasili Tasmanijo za kolonijo, prvo za N.S.W. Port Arthur na jugu, ob divjem morju, je bilo prvo naselje. Tam so razvaline ogromnih ječ in prve večje cerkve. Močna zgodovinska povezanost s trdo preteklostjo ohranja Port Arthur kot narodno svetišče, ki si ga mora ogledati vsak obiskovalec.

Bolj ob pristanišču in mostu se je razvil **Hobart**, lepo glavno mesto, naslonjeno na številne griče. V majhnih merilih nekako sliči Sydneyu, šteje pičlo 120.000 prebivalcev. Ima ugledne stavbe in lične parke. Katoliška katedrala zelo podjetnega in liturgično razgibanega nadškofa Younga je matična cerkev blizu 60.000 katoličanom. Povezani so po 45 župnijah, vseh cerkva je pa na otoku 120.

Drugo večje mesto na severu je **Launceston** s 66.000 ljudmi. Ima milejše podnebje in v mnogih ozirih spominja na Brisbane v miniaturi. **Queens-town** na skalnati zapadni obali je središče močne industrije bakra. Pomembno je tudi pridobivanje aluminija, železa in premoga. Na severu se razvija važno pristanišče Devonport, odkoder vozi la-

dja "Princess of Tasmania" v Melbourne. Druga ladja, "Empress of Tasmania", je pa najmodernejše vrste in preplje obiskovalca z avtomobilom vred v 37 urah iz Sydneya do Hobarta, ali pa obratno. Toda prostor si je treba zagotoviti vsaj 3 mesece poprej, tako dragocen je!

Najvažnejše tasmansko podjetje je nadvomno Hydro-Electric Commission. Podobna ustanova kot Snowy Mountains Authority. Zaposluje preko 4.000 delavcev in je kar spočetka pritegnilo največ Evropejcev, med njimi dosti naših rojakov. Gradnja novih predorov, vodovodov, jezov, elektrarn, cest itd se bo nadaljevala še kako poldrugo desetletje. Doseči hočejo električno moč za 4 milijone konjskih sil.

O naših rojakih

Zelo so se udomačili v večjih mestih: Hobart, Launceston, Queenstown. Zgradili so si lične lastne hiše. Značilno je, da so kar po tri ali štiri v isti ulici. Nočejo biti razkropljeni ali celo skregani, dobri sosede hočejo ostati in si v potrebah tudi med seboj pomagati. Živo so se zanimali za pripovedovanje o avstralskih Slovencih, o njihovih pridobitvah in društvenem delovanju. Mnogi imajo med njimi znance ali od doma ali iz taborišč v Evropi. Pozdravljajo vse in vabijo na obisk. Radi bi se z nami "celinci" bolj tesno povezali.

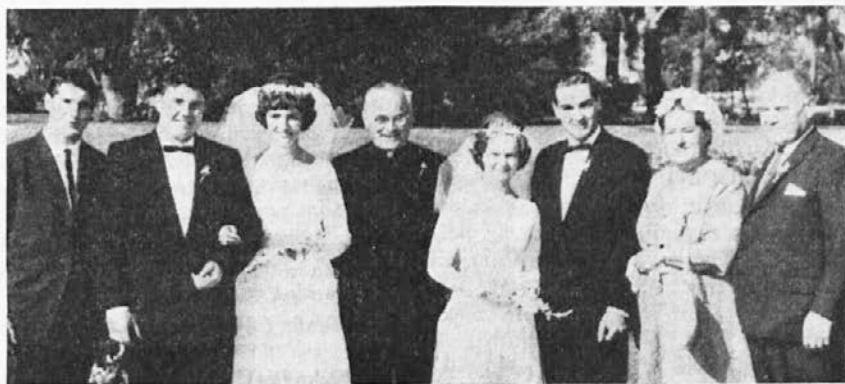
Lepo smo opravili službo božjo v novi cerkvi hobartskega predmestja Glenorchy. Naša služba božja, prva v slovenščini v Tasmaniji, jim bo ostala v neizbrisnem spominu. Vsi so navdušeno odgovarjali duhovniku in peli vmes. Za konec smo zapeli še litanije Matere božje in dodali zahvalno pesem.

Ob svojem prvem pisanju o Tasmaniji ne smem pozabiti omeniti Jančigajevga očeta Ivana v Launcestonu. Mož je doma iz Žirov. Je svoje vrste umetnik, občudovanja vreden. Ribice uči ministrirati, da zvončkajo, preden jih mati ocvra. Gradi holandske mline, da se pošta vanje lovi. Kovinaste odpadke spreminja — žirovski kovar — v lične posode in vaze za cvetlice.

Take zanimivosti, še bolj pa gostoljubnost rojakov, in končno njihova vabila na ponoven obisk človeka kar vleče jo v Tasmanijo. Zato naj zaključim to poročilo z vzklikom: Na svidenje! In to še — letos!

NENAVADNA POROČNA SLAVNOST V PERTHU

W. A.

"A WEDDING WITH A DIFFERENCE", je zapisal lokalni angleški časopis, ki je objavil tudi sliko. Nadalje pravi: Bila je dvojna poroka in duhovnik, ki je oba poročna para blagoslovil, je prifrčal za to slavnost več ko 10,000 milj daleč. To je Fr. Anton Soklič, bogoslovni profesor v mestu Houston, Texas, v Združenih Državah. Je stric obeh bratov ženinov, Daniela in Franka Sokliča, brat njenega očeta, ki je tudi Frank. Doma so z Bleda na Gorenjskem.

Dvojna poroka je bila v katedrali St. Mary's dne 13. febr. 1965. Obe nevesti, Phillis in Maureen, sta iz avstralskih družin.

Na sliki so od leve na desno: Zdenko, brat obeh ženinov, Daniel z nevesto, Fr. Anton Soklič, Frank z nevesto, mati Albina in oče Frank.

Ugledna Sokličeva družina je bila deležna mnogih čestitk od prijateljev in znancev, naj se jim pridružijo z nekoliko zapoznelimi iskrenimi voščili tudi MISLI kot svojim zvestim naročnikom in bralcem.

SPOMINSKA PLOŠČA ZA PADLE BORCE

Buenos Aires, 27. nov. 1964

Slovenski protikomunistični borci v Argentini bodo letošnje leto — ob 20 letnici pokolja domobrancev in drugih protikomunističnih borcev, ki so sestavljali slovensko narodno vojsko — vzdali veliko bronasto ploščo v steno slovenske kapele, ki se nahaja v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Ta Slovenska hiša je osrednji slovenski dom argentinskih Slovencev. Pobudo za to spominsko ploščo je dalo Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Argentini. Priprave za izdelavo spominske plošče, za njeno vzidanje in slovesno blagoslovitev pa ima v rokah poseben pripravljalni dobor, kateremu

načeluje bivši domobranski častnik Bogomil Pregelj. Omenjeni odbor je že povabil slovenske umetnike, da napravijo osnutke za ploščo, kakor tudi osnutke za besedilo na plošči.

Spominski kapelici v Clevelandu ter že postavljenim spominskim ploščam se bo kmalu pridružila nova spominska plošča v Buenos Airesu.

Veseli moramo biti, da je med našimi rojaki tako živ spomin na naše pobite junake. Morajo pa biti ti spomeniki ne samo v spomin na težke čase, ki so rodili velike junake, ampak tudi v opomin, da bodimo pri vsem svojem delovanju, govorjenju, pisanju in tudi mišljenju vredni teh junakov.

Sm. R.

mož in žena

KAJ PA OČKA?

Anica Kraljeva

KO SE TUJI OTROCI MED SEBOJ skregajo, večkrat omenijo kot grožnjo očeta preje kakor mater. "Moj očka te bo zapodil, moj očka je bolj močan kakor tvoj, moj očka je tako močan, da vse premaga, moj očka vse zna. . ."

Tak stoji oče pred očmi svojih malih otrok: najmočnejši, vseveden.

Ali to občudovanje raste z otrokom, se spreminja, pade ali propade, je odvisno od očeta samega. Kljub temu, da se žena več ukvarja z otroci in vodstvom doma, še vedno velja, da je mož glava družine. Vsaj tako bi moralo biti. Kjer tega ni, je nesreča, ki jo je ponavadi nemoški mož zakrivil.

Seveda vodstvo in čast zahtevata od moža in očeta veliko ljubezen in požrtvovalnosti.

Važna je predvsem harmonija med možem in ženo, ki ne pride sama od sebe. Od obeh zahteva veliko kreposti. Skupno versko življenje, skupni načrti, pogovori o vseh družinskih vprašanjih, popuščanje v razlikah nebistvenih mnenj — zahtevajo marsikatero žrtev.

Majhna priznanja in ljubeznivosti pomagata premagovati vsakodnevne težave.

Žena se po svoji naravi rada ves dan žrtvuje za družino, a veliko lažje prenaša težave, če ve, da ji mož stoji ob strani. In kakor je prav, da mu izkazuje hvaležnost in občudovanje za njegovo delo izven doma, tako rada vidi, da ji tudi on prizna in pohvali njeno delo in skrb doma. Včasih je taka pohvala v hipnem pogledu ali kratki besedici, ali stisku roke. Ženske si take bežne ljubeznivosti zapišemo globoko v srce. Tuji pravijo o nas, da smo narod zatrtih čustev. Če so res samo zatrta, potrudimo se, da jih sprostim. Moški ne bo nič manj moški, če bo z ženo ljubezniv in pozoren.

Tako zdravo in odkrito sožitje med starši je prava sreča za otroke. V takem domu je tudi vzgoja mnogo lažja. Otrok se kmalu zave, da kar mu je mama včeraj prepovedala, mu ne bo oče danes dovolil. Po prvem ponesrečenem poizkusu, bo razumel, da kar prepove eden, to velja.

Oče se vrne iz službe. Pred hišo ga čaka And-

rejček. Takoj zatoži mamico, ki mu ni hotela kupiti "tako majcenega avta". Oče ves sladak in raznežen, ga vzame v naročje in reče: "Očka ti bo jutri kupil tako velikega." Andrejček, ki je nevede zadal hud udarec družinski edinosti, zmoglavno gleda na poraženo mamo.

Take napake so zelo pogoste in imajo po navadi hude posledice. Tako se začne lomiti enotno vodstvo družine in begati otroka, ki se v svojih neutušenih željah zateka zdaj k enemu, zdaj k drugemu.

Neko dekletce je pripovedovalo prijateljicam: "O, če hočem lepo obleko, se samo malo priliznem mojemu očetu, ga objamem in poljubim, pa mi kupi kar hočem."

Fantje pa se radi "prilizujejo" mami, ki je bolj mehka in nič ne odreče.

Če bi starši sporazumno sodelovali, bi mama povedala očetu, da dekletce ne potrebuje obleke in oče bi materi prepovedal dajati denar nezrelemu fantu.

— — —

Prav zato, ker je oče ves dan odsoten je z otroci popustljivejši, ali pa prenapeto strog, češ, bodo videli kdo tukaj komandira. Oboje je slabo.

Obogateli očetje radi obsipajo svoje otroke z vso lagodnostjo, bodisi v domu ali izven njega. Pri tem se ne zavedajo, koliko škode jim povzročajo. Velikokrat je to neke vrste bahaštvo, češ, bogat sem dovolj, da mi pri otroku ni treba štediti. Otroci takega očeta se bodo težko razvili v krepke in pozitivne osebnosti, ker so vse dobili ne da bi se trudili. Ne bodo cenili niti očeta, ki jim je to s svojim trudom omogočil. Videli bodo samo sebe in svoje vedno večje zahteve.

Masikateri oče je že jokal nad takimi otroci.

Pretrda roka je tudi napačna. Oče se vrne od dela molčeč in mrk. Žena mu skrbno in tiho postreže, otroci utihnejo in se razbežijo na vse strani. Hiša utihne, govorjenje se spremeni v šepet. Oče je doma! Prepričan je, da je strah najboljši vzgojitelj. Tak oče bi bolje spadal v vojašnico. Bil bi izvrsten kaprol, ki bi rekrute držal v železni disciplini.

NAJ NAM ŠE COOMA KAJ POVE

Dr. I. Mikula

SEVEDA JE TUDI TO iz popotne torbe. Saj res iz Coome že dolgo nismo imeli novic. Naj jih nekaj vržem na papir.

Število naših rojakov se je zadnje čase v Coomi skrčilo na pičlo tretjino njihove nekdanje moči. Ogromna dela v Snowy Mountains so se pomaknila bolj proti Tumutu in v bližino Victorije. Vendar Cooma še nikakor ni brez "nas".

Naj omenim na prvem mestu mesarijo rojaka Janeza Škrabana pri mostu na Sharp ulici. Ni še dolgo, odkar je bila odprta, zame nekaj novega. Zelo moderno je urejena in lepo uspeva. Janez je prekmurski rojak in se na svoj posel razume. Marsikatera kuhinja v Coomi je po njegovi zaslugi kar prazniška. Škrabanovi družini čestitke!

Gradbeni tehnik **Boris Tihle**, tržaški rojak, je 9. januarja letos podlegel srčni napaki, ki ga je mučila dolgo vrsto let. Umrl je v bolnici. V Avstraliji je bil okoli 15 let. Skoraj vsa leta je bil zaposlen pri Snowy Mountains Authority in je užival dober ugled zavoljo svojega mirnega in v vzor-nega službovanja. Odpravljal se je na obisk domovine in zelo želel videti sestro, ki živi v Grazu. Smrt mu je prekrizala račune. Naj v miru počiva!

Zalika Terlikar-Koren je bila na obisku svojcev na Goriškem, zlasti v okolici Kobarida. Komaj se je srečno vrnila v Coomo, je dobila žalostno sporočilo, da ji je doma umrl oče Andrej v Stanovišču, star 72 let. Njegovo truplo je sprejelo pokopališče župnije Sedlo pri Kobaridu. Sožalje!

Iz Rima je nedavno prineslo letalo dodatek družini Jožeta Smerdelja. Prispel je brat Lojze, ki se je dolgo upiral vabilom iz Avstralije. Zdaj pa pravi, da je prišel 15 let prepozno, tako ga je Avstralija takoj nase pritegnila. Da bi tako ostalo, Lojze!

S potovanja preko Amerike in Evrope sta se srečno vrnila Vitomir in Pepca Miletič. Pravita, da sta se najbolje počutila pri njegovih starših v Beogradu in pri njeni materi v Celju, sploh pri sorodnikih in prijateljih ob Savinji, Dravi in Savi — vse tja do sinjega Jadrana. Da ne bosta pozabila vtisov s potovanja, za to skrbi Miletičeva trgovina in kavarna "Blue Danube", svetla, vedno živahna, na kraje onkraj morja spominjajoča.

Tem in vsem rojakom v Coomi: blagoslovljena veliko noč!

Sydneyski otroci so si naredili "butarice".

MIRENSKI GRAD – romarsko svetisce ŽMB

Lucijan Mozetič

OD GORICE PROTU JUGU SE RAZTEGA na obeh straneh državne meje ob bregovih reke Vipave velika obrtniška občina in župnija Miren. Nad vasjo se vzdiguje v podnožju kraškega gorovja 120 m visok hrib — GRAD. Z njega je lep razgled na okolico, na Julijske in beneške Alpe, v goriška Brda in furlansko planjavo. Na tem hribu stoji svetišče iz 16. in 17. stoletja.

V tisti dobi so bili pri cerkvi duhovniki puščavniki. Leta 1757 je bil župnik v Mirnu Ivan Marušič. Ob cesti, ki pelje na hrib, je dal postaviti 14 postaj križevega pota in kapelico svetih stopnic, pri kateri je 14. postaja. Stopnic je 28 in so iz lepega domačega kamna. Zgrajene so po zgledu stopnic, po katerih je stopal Zveličar v Pilatovem dvoru. V Rimu jim pravijo Scala Santa. Ob vsaki stopnici so vdolane relikvije svetnikov, pri zadnji tudi svetinja sv. Križa. Župnik Marušič je dal postaviti tudi Kalvarijo s tremi križi ter župnišče. Daroval je cerkvi 12 njiv, ki so še danes znane pod imenom kaplanove roje.

Leta 1850 je postal župnik v Mirnu Janez Eleršič, doma iz Renč. Bil je po Marušičevem zgledu velik častilec Matere božje in mu je bilo veliko na tem, da se povzdigne romarsko svetišče na Gradu. Dal je napraviti vozno pot do cerkve in ob njej nove postaje križevega pota iz darov, ki jih je nabral med prijatelji.

Cerkvica je kmalu postala premajhna in ni mogla sprejemati romarjev iz bližnje in daljne okolice. Župnik je sklenil, da se mora pozidati nova. Nabavil si je veliko knjigo — "zlate bukve" — in vanjo zapisoval darove za novo cerkev. Kdor je dal le goldinar, ali pa prispeval v gradbenem blagu, je dobil mesto v knjigi. Ko je bilo dovolj darov, so začeli graditi novo cerkev. Ima tri ladje in je po velikosti peta v goriški nadškofiji. Župnik Eleršič je doživel cerkev pokrito, ne pa še dovršene. Umrli je 29. maja 1876 in počiva za kapelico sv. stopnic.

Po Eleršičevi smrti so delo nadaljevali župniki: Ivan Wolf, Janez Lukežič in Gotard Pavletič. Veliki oltar je iz kararskega marmorja. Vsoto 2886 kron sta darovala brata viteza Tosi iz Škrli v Sovodnjah. Izdelal ga je mojster Novelli iz Gradiške. Novo cerkev je slovesno posvetil dne 5. sept. 1886 nadškof dr. Alojzij Zorn. Kip žalostne MB je posnet po znani rimski PIETA. Stranski oltar na evangelijski strani je iz prejšnje cerkve in posvečen

sv. Ani. Oni na nasprotni strani je nov in posvečen sv. Jožefu. Napraviti ga je dal na lastne stroške obrtnik pokojni Anton Drufovka.

Goriški nadškof in kardinal Missia je napravil nov korak za povzdigo Marijinega svetišča na Gradu. Dobro se je zavedal, kako taka svetišča lahko postanejo žarišča vere in npravstvenega življenja bližnje in daljne okolice, če so skrbno in redno oskrbovana. Zato je leta 1913 izročil Grad slovenskim lazaristom — misijonarjem. Žal, da je kmalu nato izbruhnila prva svetovna vojna leta 1914. Vso Goriško je spremenila v ruševine, tako tudi Grad na griču nad Mirnom.

Prišel je pa čas obnove in novega življenja. V letih 1924-25 je vstala iz razvalin nova baročna cerkev z dvema zvonikoma, ob njej pa misijonska hiša in dom duhovnih vaj.

TRILOGIJA

I. Burnik

*Greh po Evi v rajskem vrtu
Krist je zmagal s smrtno rano —
On, ki tožen joče z mano
nad življenem grešnosti.*

*Duh ostal bom živ po smrti,
truplo legne v hladno glino,
kri spremenjena je v vino
nad gomilo v grozd na trti.*

*Greh po Evi v rajskem vrtu
Krist je zmagal s smrtno rano —
On, ki daje se nam v hrano
za življenje večnosti.*

*Na črtrti je postaji
Mati k Sinu se sklonila,
solza lici je močila,
strti padali so zmaji.*

*Greh po Evi v rajskem vrtu
Krist je zmagal s smrtno rano —
Moli, človek zdaj skesano
z voljo božje vdanosti.*

Velika slovesnost se vrši na Gradu vsako leto na kvaterno nedeljo v septembru. Od vseh krajev pride skupaj velika množica častilcev Žalostne MB. Poleg cerkvenih slovesnosti so se vršile tudi zunanje prireditve — spominjam se jih iz otroških let — in mirenska vas je postala pravo tržišče. Iz Furlanije in Benečije so prišli trgovci in prodajali lesene izdelke.

Med drugo vojno je bil Miren močno požgan, misijonarji pregnani in romanja so seveda zastala. Po vojni se je pod angleško-ameriško upravo začelo zopetno obnavljanje. Velike zasluge ima pri tem rajni dekan Oskar Pahor. Prišla sta nazaj lazarista Alojzij Mlakar in Alojzij Trontel. Počasi sta vse preuredila in poprej uničeni samostan je dobil celo tretje nadstropje. Pri pleskanju notranjosti svetišča je bil zaposlen med drugimi rojak Kancijan Kobal, ki živi zdaj v Canberri.

Leta 1958 je svetišče na Gradu nudilo umetniku Tonetu Kralju dobrodošlo priložnost, da je napravil novo umetnino v 14 postajah križevega pota. Ustvaril je najbolj čustvene prizore iz Kristusovega trpljenja. Večina teh prizorov se vrši v arhitekturi.

Leta 1960 so prišle v Miren sestre usmiljenke, ki so izgubile zaposlitev po raznih bolnišnicah.

Lazaristi so uvedli poleg dotedanjih romarskih dni še praznik sv. Vincencija Pavelskega.

Tako je romarsko svetišče na novo zacvetelo v lep vrt, kot je bilo nekdanj. Poleg ljudskih romanj se vršijo tudi razni verski sestanki in študijske konference. Svetišče radi obiskujejo tudi verniki iz sesednje italijanske pokrajine, žalostna Mati Božja sprejema vse, ki prihajajo k njej z otroškim zaupanjem. Vsem kaže pot k svojemu Sinu in po njem k nebeškemu Očetu.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vabi na praznovanje

MATERINSKEGA DNEVA

v soboto dne 8. maja 1965.

V REDFERN TOWN HALL, REDFERN

Nastopijo otroci Slomškovich šol.

Dvorana odprta ob 7.30 zvečer, začetek programa točno ob 8.

Sledi zabava s plesom.

Za odbor, A. Vodopivec
tajnica.

Pozlačeno lopato so ponosno nosili "trije mladi fantje"

(Photo Nikolitch)

DVE NOVI KNJIGI —

“SODOBNI”

Poroča urednik

BLODNJAK. — Spisal Lev Detela. Založila in izdala “Sodobna knjiga”, Trst, via Donizetti 3. 1964. Strani 94. Opremil Boris Podreka.

Ni samo nova knjiga, je tudi povsem nova literatura. Če si, človek, vsak nekoliko doma v “stari” literaturi — spričo te nove je že sam Cankar salamensko “star” — ne veš, kaj bi mislil. Še manj, kaj bi rekel. Na vso srečo pisatelj sam daje nekaj pojasnil v uvodnih vsticah. Na primer:

“To ni proza v nekdanjem smislu besede: zgodba mi v pripovedih služi samo kot izhodiščno ogrodje, je bolj ali manj iz starih časov podedovani okras. Prvotnega pripovedovanja ni več, vsa resnica pripovedi se zbira v podtonu stavkov, v stranskih pomenih besed . . . Za novo zemljo gre in za novega človeka na njej . . . In končno še za novo slovensko literaturo, za izrazit upor različnim enačicam literarnega utilitarizma od političnega uničevanja resnične literature do domačijskega idiličnega realizma, ki mora v naših časih nujno pomeniti — naj se vzame to, kakor se hoče — kulturni samomor.”

SODBA OD SPODAJ — Zbirka pesmi. Milena Merlak Detela (žena prejšnjega). 57 strani. Knjigo je izdala ista založba v Trstu kot navedeno pri BLODNJAKU.

Prinaša okoli 40 pesmi v 4 ciklih: Pepel v očeh — Brodolomci — Krvnik samote — Nasilna budnost.

Tudi za zблиžanje s to knjigo nam silno prav pride “Spremna beseda”, ki jo je pesmim dodal Lev Detela. Na primer:

KOZJAK

(s str. 105)

Prvi, ki je preskočil zid, je bil velikanski janičar. Ko je bil ta na zidu in čez zid, je s svojo težko roko napravil pot pajdašem in zdajci se je krik grozovito razlegnil: Turki so bili v sredi med kristjani. Nastane klanje in mahanje, da bi skoro rekel: sonce ni videlo enekega.

Vsakteri je sedaj branil sebe in svoje življenje, zakaj človek rabi vse, tudi največje in najtežje pripomočke, da bi življenje podaljšal, če ne več, vsaj za kake trenutke. Vsak je napol posled-

“Z modernimi pesniškimi sredstvi, v svobodnem verzu in ritmu, potuje pesnica skozi premene sodobnega sveta iz stanja, kakršno je danes zavladovalo v osrednji Sloveniji.”

“Pesnica zbirke ne zaključí z dokončnim sklepom, dokončno resnico, temveč pusti problematiko namenoma odprto, zakaj vse je v premeni, vse kroži, vse teče; nova doba, v kateri ne bo sodb od spodaj, se šele nalahno zarisuje na obzorju”.

Ko sem te in podobne besede prebral in premislil, se je razdalja med menoj in knjigo za majhno spoznanje zožila. Ostala je pa zavest, da brez mučno naporne zbranosti iz teh pesniških rudnikov ne bom kopal biserov. Globoki so. Morda še najprej iz naslednjega:

B r e z v e r j e

*Oltarji so se porušili,
utrgali so se zvonci,
ki so vabili k darovanju,
angeli so izgubili perutnice,
razbila se je večna luč.*

*Ostal je le krohotač odmev
v prazni cerkvi
in obledela freska
nad ugaslim lestencem.*

*Ostala je dolgočasna Herodiada,
ki z rožnim vencem
lovi glavo Janeza Krstnika;
ostal je na smrt trudni Judež,
ki sam prosi za pogubljenje.*

Obležali so težki, prazni svečniki.

Obe knjigi se naročata na označeni naslov v Trstu ali pa: SODOBNA KNJIGA, Wichtelgasse 9 — VI. Wien XVI. Cena ni navedena.

nje žile, da bi vraga odpodil. Mož za možem je padal ali smrtno ranjen ali zvezan. Kakor davijo volkovi ovce sredi črede, tako so klali, sekali, bodli Turki v cerkvi. Kopice mrtvih so ležale po tleh. Tu je moral oče gledati, kako so sina grozovito trpinčili, tam je zopet krepak mladenič videl očeta v strašnih bolečinah, vendar mu vezi na rokah in nogah niso dale, da bi se bil znosil, da bi se maščeval nad sovražnikom, neusmiljenim bolj od divje zveri. Kdo popiše grozo in trepet plahote, ki je, sama slabotna in brez moči, skušala skriti in braniti svojega otroka in kako se je naposled z zobmi bojevala, preden so ji iztrgli dete iz rok.

Prepuščamo domišljiji častitih bralcev, da si naslikajo strahotni obraz, dodamo le to, da Turki niso prizanašali nikomur. Kdor je bil star, slab, takega so brez milosti nabodli ali kako drugače okrutno umorili. Tudi menihom je bila ta usoda. Mlajše so povezali, starejše pobili.

Velikanski janičar se je bil pomeknil nazaj, precej, ko je minil boj z oboroženimi možmi. Z neoboroženimi starci in ženami bojevati se, to ni bilo po njegovem.

Dolgo je trajalo mesarjenje.

Počasi se je izpraznila cerkev nasičenih volkov. Naposled ostane samo še kopica mrtvih v lužah krvi, ki se je nabirala in cedila po cerkvi. Bili so žalostni dnevi za naše slovenske očake. Poslednji Turki, ki so zapustili svetišče oskrunjeno, so ga hoteli še zažgati. Zažigali so dolgo leseno lopo, predvežje hiše božje; vendar se ogenj ni hotel prijati. Turki so torej popustili ta kraj ter odšli za svojimi krdeli, ki so se obrnila proti kloštru, kajti ako so hoteli s pridom pobrati vse, mimo zaprtega kloštra niso smeli naprej, zlasti ker je bilo posod znano, da hrani velike bogatije.

Zvečer tistega dne je bila vas prazna. Prebivalcev ni bilo. Turki so jih bili ali pobili ali odpeljali. Turkov tudi ni bilo, kajti zapustili so bili mesto, kjer niso mogli več opravljati svojega krvavega rokodelstva. Tistega žalostnega večera tedaj, ko se je rumeno sonce skrilo za hribe, je korakal naš stari znanec cigan dolgin skozi vas, edini človek, kateri se ni zmenil niti za domačine niti za Turke; s svojo zvijačo je prekanil vse. Krenil je naravnost proti cerkvi. Po pokopališču grede razgleda vse mrtvece, kakor da bi nekoga iskal med njimi; ali ne najde ga menda zunaj, zato gre v cerkev. Ne gleda, kam bi stopil, ali v mlako sesedene krvi ali na človeka. Išče v svojo pot naprej. "Torej ga ni bilo tu, zakaj takemu staremu in trhlemu možu ne da Turek drugega kakor nož v prsi; vrvi ni vreden, ker je za sužnja kot jaz za meniha. Tedaj je moral biti drugje, ostal je v kloštru in ti Samol boš imel dela. Dobro, dobro, da ga le tu med mrtvimi ni in da je janičar, njegov sin, še pred kloštom, vse drugo bom izpeljal jaz".

Tako med zobmi godrnjaje hoče cigan zopet zapustiti kraj, kjer je ravno poprej smrt imela bogato košnjo. Zdajci se začuje izmed mrtvih glas, kakor bi kdo zastokal. Cigan postoji. Šele ko se drugič začuje jek, pristopi bliže. "A, opat je tukaj", reče cigan, ko vidi meniha pod mrtvo kopico. "No, Turki niso imeli pameti, da so tega potolkli, dasi ga niso do zadnjega. Ta se bo zavedel". Reki hoče oditi, pa si pomisli: "Morda bi mi on povedal".

Precej se pripogne, vzdigne opata, oprta ga čez ramo in ga odnese iz cerkve, s pokopališča na zeleni grič. "Še ranjen ni", mrmra cigan, ko ga otiplje in ogleda od vseh strani. "Samo prek glave je eno dobil, vse drugo je prišlo od strahu. Ha, ha, koliko je tega, da bi me bil ta gospod lahko obesil, in bi me bil. Svet se preobrača".

Čista večerna sapa kmalu zdrami opata. Cigan mu od nekod prinese vode in jesti. Črna noč spet nastopi. Opat prosi cigana, da bi ga peljal v kak zaveten grad v okolici. "Kam?" vpraša cigan. "Na Mačerolcu sem bil, tam ni gospoda; kakor jih Turki stisnejo, tako jih ožmo; ako bi radi še enkrat prišli Turkom v roke, pojdite tja ali pa na Kravjak".

"Kaj pa na Kozjak?" vpraša opat spoznavši, da ga samo ta človek more oteči.

"Na Kozjak?" pravi zategnjeno cigan, "tam sem se namenil novega gospodarja postaviti, ako bo šlo. Stari, tisti grbavi, mi ni po volji, izvedel sem pa za novega, boljšega; in vi mi boste morali pomagati, da ga postavimo".

Strme je opat gledal cigana; ni vedel, ali se mu meša ali v pameti govori. Dolgin precej zapazi to osuplost.

"Taka je le. Našel se je Kozjakov sin ali bolj prav, jaz bom povedal, kje je in kaj. Peter — le — ta grčavi, zdaj je v jami pri Krčanih — Peter ga je prodal meni, da sem ga odpeljal na Turško, in zdaj je janičar pred kloštom".

"Ali govoriš resnico, človek?" vpraša osupli opat, pozabi v tem hipu na svojo nevarnost in na vse nadloge, ki so ga bile zadele in na svojo lastno slaboto. "Peter bi bil to storil in sin Kozjakov je janičar?"

"Resnico govorim" odgovori cigan ter pripoveduje na kratko reči, kakor jih mi že vemo. "Vem, da se bo janičar še domislil, ako ga opominim na ta čas; potreba je pa, da otmem starega Marka iz kloštra, kjer je, kakor menite, še zdaj".

Opat je strme poslušal cigana. Za takega malopridneža Petra ni imel; ni vedel, ali bi veroval ali ne. Ko pa se je počasi domislil marsičesa, česar si poprej ni mogel razjasniti in kar mu je porjevalo neznano hudodelstvo, privoli ciganu, da mu hoče pomagati. Razloži mu torej, kod bo prišel do Marka v klošter, da ga Turki ne opazijo; da bi mu tam verovali, mu izroči svoj prstan.

Ko sta se cigan in opat dovolj razgovorila, ga oni pelje v skrivališče h Krčanom, ki so častitega duhovnega gospoda spoštljivo sprejeli. Cigan pa je bil premoder, da bi ostal tam, kjer so ga prejšnji večer tako nemilo izpehali.

(Še!)

HUDOURNIKOV LISKO

Fr. Sal. Finžgar

(Nadaljevanje)

Ilustriral Evgen Braidot

Lisko jo skupi

NA PODSTREŠJU MURKE SE JE SPET OGLASILO ponočno tektekanje, šrbljanje in čuden ropot. Hudournik je redno dobro spal. Toda tak direndaj mu je bil pa le odveč. Prepričan je bil, da se je spet vselila pobegla mišja družina, ki je prejšnje leto zmotno zbežala pred razposajenim polhom.

Zato si je pripravil past mišnico in jo nastavil na podstrešju. Že prvo noč ga je prebudilo razigrano skakanje nad stropom. In lej, hipoma je reklo: šklempl! Nato je vse utihnilo, kot bi odrezal. Hudournik se je vesel obrnil na pogradu: "Sedaj imaš, miška sitna", in mirno spal do jutra. Takoj po zajtrku se je splazil po lestvi na podstrešje.

"Ti si bil, porednež?" ko je zagledal namesto miške polha. Svetle, žive oči je upiral ubogi jetnik v Hudournika. Ne z ušesi ne z repkom ni mignil. Prepričan je bil, da mu bije poslednja ura vesellega življenja. Pa se je zelo motil. Kdo bi ubijal živalco, ki po gozdovih robka le žir in tare divje lešnike? Seveda ni prijetno, če tak ponočni klavitez priroma po polnoči domov in ves razposajen rogovili po Murki, namesto da bi šel v žlambor in tam lepo zaspal. Toda zaradi te site razposajenosti ga Hudournik ni hotel obsoditi na smrt. Sklenil je, da ga odnese proč od Murke in izpusti. Saj mu bo ta kratki zapor in strah dovolj kazni. Zapomnil si bo in se ne povrne več delat nepokoj.

Ko je Hudournik prinesel ujetega polha s podstrešja, ga je ob lestvi čakal Lisko. Takoj je ovohal zverinico v pasti in planil po mišnici, da mu jo je Hudournik moral zgrda izpuliti iz zob. "Pusti revčka, fej!"

Lisko se je tresel od poželenja. Gospodarjeva beseda ni nič zalegla. Divje se je poganjal za pastjo, a Hudournik jo je držal tako visoko, da je pes ni mogel doseči. Prišla sta na lepo ravnico, sredi katere je rasel visok leskov grm.

"Tukajle ga izpustim", preudari Hudournik, "da bom gledal, kako bo veselo odskakljal v svobodo". Preden je odprl, je ukazal Lisku: "Zadaj!"

Lisko se je res skrtil za gospodarjem, dasi zelo nerad. Hudournik je začel počasi odpirati polhovo ječo. Revček ni skočil takoj iz nje. Saj ni mogel

verjeti, da se mu odpira pot v zlato prostost. Tudi sonce ga je silno slepilo, zakaj bil je poklicni ponočnjak, bele dni pa je prespaval. Ko se je pa le prepričal, da je dvignjena nesrečna loputnica, ki ga je zaprla v ječo, je bliskoma šinil in v dolgih skokih zbežal po ravnici. Lisko, gluh kot tnalno gospodarjevo klice, seveda za njim. In zares ga je dohitel tik pred leskovim grmom. Zagrabil ga je za kosmati rep. Polh se je zvil nazaj in ga v boju za življenje silno ugriznil v ustnice. Lisko je zacvilil, izpustil rep, da bi bolje poprijel; toda v enem samem skoku je bil polh v grmu in na najvišji veji. Lisko je togotno bevskal v grm, polh si je pa s tačicami vihal brke in se mu smejal. Hudournik pa ploskal. Ker Lisko ni nehal, ga je gospodar zapodil: "Ali si res tak divjak, da moraš napadati vse, kar leze in hodi po zemlji: kače in krave, konje in koštrune, pse in miške — in še ljudi povrh! Le čakaj!" Odrezal je v grmu leskovo in ga pošteno ošvignil, da ga je pregnal.

Lisko je odšel s povešenim repom, oblizoval si ranjeno ustnico in se večkrat jezno ozrl na gospodarja. Zavlekel se je za drvarnico in tamkaj kuhl jezo, da ga niti k obedu ni bilo. Ves čas je trma trmasta premišljeval, kako bi kljuboval. Ker ga gospodarjev klic ni privabil, mu je Hudournik nesel kost za bajto in mu jo ponudil. Vzel jo je; toda kujal se je, odnesel kost v hosto in jo zapopal: "Nalašč nočem!" — "Kakor hočeš", se je ujezil tudi Hudournik, očital psu grdo trmo, legel v senco in zaspal.

Lisko se je druge kratki vselej priplazil do nje, ga, se stisnil k njemu in tudi spal. Danes nalašč ni hotel. Obtičal je za drvarnico in tuhtal, kaj bi ukrenil, da bi se znosil, ker je bil tepen zaradi tega piškavega polha. Po dolgem premišljevanju je sklenil, da jo mahne na potep. Kam? Do pastirske kočje ga ni mikalo. Preveč se je bil opeknel s tistim nesrečnim loncem ričeta. Pa se domisli mačke pri planinskem domu, ki ji je obljubil za vse praske po nosu kruto maščevanje. In prav sedaj se je zdel samemu sebi od jeze, ki ga je trla, posebno pripraven za boj. (Še!)

V ZAGREBU je izhajal verski mesečnik "GLASNIK", ki je imel dovoljenje za tisk še pred "Glasom koncila". Nedavno je v članku "Peta božja zapoved" obsodil vladno toleriranje splavov. Poudaril je, da je to umor. "Oblast" je list zaplenila in uredništvo je moralo plačati 200.000 din kazni. — Tudi kardinalu Šeperju so komunisti ob njegovem povratku iz Rima napravljali sitnosti. Konfiscirali so kardinalsko opravo, ki jo je nesel čez mejo v Jugoslavijo njegov pomožni škof Kuharič.

CHURCHILLOVE ZMAGE IN POGREŠKE

Piše neki J.P. Kedys v trimesečniku NEWS DIGEST — INTERNATIONAL, ki izhaja v Sydneyu. Njegov namen je: boj komunizmu, pa ne zgolj z orožjem. J.P. Kedys je eden od urednikov publikacije. Veliko ne vemo o njem, pričujočo sodbo o Churchillu se nam pa zdi vredno ponatisniti v slovenskem prevodu. — Ur.

SMRT VINSTONA CHURCHILLA je poživila naš spomin na dogodke v nekaj zadnjih desetletjih. Vse mogoče periodične publikacije so prinesle dolge članke o Churchillu in polnile svoje kolone z najvišjim priznanjem in občudovanjem.

Ne mislim ugovarjati. Ne bom trdil, da Churchill ni bil velik politik in državnik. Dodal pa bom, da je Churchill poleg mnogih velikih del napravil tudi lepo vrsto velikih napak. Mislim, da opisovanje Churchillovega življenja tega ne sme prezreti.

Churchill je bil glavni pobudnik znanega Atlantskega Charterja, ki je proglasil vpostavitve in svobodo držav po zmagi nad nacizmom. Navdihnil je Anglijo in vso Evropo z voljo za odpor in končno zmago v šestih letih druge svetovne vojne. Kot odličen politik in vojni strateg zasluži splošno priznanje za angleško zmago v času nemških zračnih napadov. Rešil je obupen položaj angleške vojske pri Dunkirku, strl je Rommelovo armado v severni Afriki, izvedel je uspešen vdor zavezniških armad na evropsko celino ob znanem D-Day itd. Za vse to in tako mu dajejo zazlužen kredit v celoti ali vsaj deloma.

Na drugi strani je bil Churchill tisti, ki je podpisal sporazum v Teheranu in Jalti in vsaj delno je tudi sporazum v Potsdamu njegova odgovornost. Vsi ti sporazumi so velika sramota pred zgodovino — nič drugega niso kot prodaja mnogih narodov v sužnost mednarodnega komunizma.

Klasična ilustracija, koliko je bil vreden Atlantski Charter, je Poljska. Anglija je stopila v drugo svetovno vojno, "da bi rešila Poljsko." Ob koncu vojne je Churchill pregovoril Mikolajczyka, prejšnjega ministrskega predsednika Poljske, naj se vrne v domovino in dela skupaj z "lublinsko komunistično vlado," ki je čakala na prevzem oblasti. Po dolgem obotavljanju in mnogih ugovorih se je Mikolajczyk končno odločil. Odšel je iz Anglije in se pridružil poljskim komunistom v Lublinu, ki so bili navadna lutka Stalinova. Le nekaj let pozneje se je Mikolajczyk počutil sreč-

nega, da je mogel pobegniti na Zahod in ga komunisti niso ustrelili. Tako je šlo rakom žvižgat zadnje upanje na svobodno Poljsko, ki jo je "garantiral" Atlantski Charter.

Največja politična pogreška Churchillova v vsem njegovem dolgem javnem delovanju je pa najbrž njegova zahteva po brezpogojni predaji Nemčije.

Ko je bil Hitler mrtev in nacizem skoraj do kraja premagan, je vzel državne vaje v roke admiral Denitz. Ta je ponudil separatno predajo zahodnim zaveznikom. Če bi jo Zahod sprejel, bi nemške armade udarile nazaj proti Vzhodu in komuniste porazile. Churchill in Truman sta ponudbo zavrgla brez pomisleka in nista niti zahtevala za Nemčijo neke vlade, ki bi bila za zaveznike sprejemljiva. Če bi ne bilo te velike pogreške, bi danes ne bilo Sovjetije, bi ne bilo rdeče Kitajske, ne bilo bi Kube, ne bilo bi Sukarnove grožnje o "strju Malezije", ki povzroča Angliji in Avstraliji hud glavobol, ne bilo bi Južnega Vietnama za Amerikance.

Churchill se je izgovarjal za večino svojih pogrešk s tem, da pač Roosevelt ni hotel podpisati njega, dočim je Stalin podpiral Roosevelta. To je otročje opravičevanje. Če je Churchill mislil, da je ta ali oni sporazum napačen, kako ga je mogel podpisati? Kakšen državnik naj bi to bil? Zakaj ni tisto konferenco prekinil in dal stvar v razpravo Amerikancem? Zelo verjetno je, da bi večina v ameriški vladi pritisnila na Roosevelta in bi svoje stališče spremenil. Toda Churchill ni niti poskusil kaj takega in tako so bile vse odločbe za svet v rokah treh oseb. Sedeli so skupaj tri ali štiri dni in sami vse odločili. Tragične posledice teh odločitev občuti svet današnje dni.

Vojna je bila res zmagoslavna vse do dneva brezpogojne predaje. Ali dvajset let po tisti predaji nimamo še mirovne pogodbe, nimamo "miru na zemlji", imamo zgolj "osvobodilne vojne", ki rasejo vsepovsod kot gobe po dežju. Vse to inspirira in financira nekdanji "zaveznik" — Sovjetska unija.

Vsaka pravična vojna ima dvojni cilj: a) premagati napadalca; b) vpostaviti mir in svobodo na podlagi pravičnosti. Drugo svetovno vojno sta začela dva napadalca, premagan je bil samo eden. Drugi je ostal nekaznovan, zato je danes svetovni položaj bolj zapleten kot je bil pred drugo svetovno vojno.

Z Vseh Vetrov

KATOLIŠKI GLAS V GORICI je z mastnimi črkami na uvodnem mestu ponatisnil in naše oktrobske številke lanskega leta članek pod naslovom: "Zdaj pa človek pri maši nimaš miru . . ." Znamenje, da tudi tam spremembe v mašni liturgiji vzbujajo začudenje in je treba nekatere ljudi "troštati".

AMERIŠKI SLOVENSKI DIJAKI so za obletnico Prešernove smrti priredili v februarju v Clevelandu posebno slavnost in čisti dobiček od nje namenili visokoškolskemu domu na Dunaju — KOROTANU. Želijo namreč, da bi ena od 90 dijaških sob v domu KOROTAN nosila ime pesnika Prešerna in bi za vso opremo sobe poskrbeli dijaki v Clevelandu. Sploh je bila organizacija slovenskih ameriških dijakov — SAVA — prva pobudnica za podpiranje KOROTANA, ki ga sedaj že zidajo. Vso zamisel uspešno vodi dunajski slovenski duhovnik p. Ivan Tomažič. Stroške za opremo ene sobe so preračunali na 270 dolarjev.

ING. ALBIN MOZETIČ je umrl v Londonu konec februarja letos v starosti komaj 51 let. Rodil se je v Gorici, krški škof dr. Srebrnič je njegov stric. Otroška leta je preživel v Ljubljani in končal tam tudi vse šole, vključno univerzo, s katere je odnesel naslov inženirja kemije. Leta 1945 se je pred komunizmom umaknil v tujino in nekaj let delal za slovensko stvar v Trstu. Od tam je odšel z družino v Argentino in kmalu dobil odlično zaposlitev pri Shellovi petrolejski družbi. Udejstvoval se je redno v slovenski javnosti in bil nekaj časa predsednik Slovenskega društva v Buenos Airesu. Potem ga je Shellova družba začela pošiljati kot svojega zastopnika po svetu, najprej v Indonezijo, pozneje v Anglijo. Zmerom je ostal v tesnih stikih z argentinsko Slovenijo in vsemi slovenskimi naselbinami po svetu. Njegova prerana smrt je težak udarec v vrste svobodnih Slovencev. Pokopali so ga v Gorici.

AMERIŠKIH SLOVENCEV — KOLIKO? V Chicagi, Ill., izhaja po 4krat na leto glasilo ondotnega Radijskega kluba: NOVI SVET. List poroča: "Vlada je izdala številke narodnostnih skupin v Ameriki (ZDA) za leto 1964. Številke so dosežene na podlagi ljudskega štetja ter cerkvenih in bratskih organizacij. Poročilo navaja za državo Illinois 55,000 Slovencev, California jih

ima 20,000, Colorado 25,000, Wisconsin 12,000 itd. **Vseh Slovencev število v Ameriki znaša po omejenem poročilu 700,000.** Številke za države Ohio, Minnesoto in Pennsylvanijo so pomanjkljive, ker je mnogo Slovencev bilo registriranih kot 'Avstrijci' — Poročamo kot smo brali. Za Slovence v Avstraliji je pač treba dodati, da število 700,000 pomeni pač slovensko kri (vključno tisto, ki je "pomešana"), kako pa je s slovensko zavednostjo in jezikom, je poglavje zase. Pa naj bo tako ali tako, z veseljem jemljemo na znanje, da velika Amerika šteje Slovence posebej in jih ne meče v skupni koš z "Yugoslavs". Kar je pa med njimi "Avstrijcev", so kajpada še iz časov Franca Jožefa ali pa iz današnje Koroške.

BREZRAREDNA DRUŽBO si je želel ogledati v Sovjetiji Amerikanec po imenu James Drane. Komunizem zatrjuje, da bo odpravil med ljudmi vse "razrede" in bo pod njim za vse ljudi vse enako. Amerikanec je hotel videti, koliko se je ruski komunizem že približal temu idealu v blizu 40 letih svojega vladanja. Ni mu bilo treba dolgo čakati, da je videl. Že na prvi postaji onkraj meje je dognal, da imajo sovjetski vlaki 4 razrede. Ko je zadevo na potovanju od blizu študiral, je na svoje začudenje ugotovil, da nikjer drugje na svetu ni take ogromne razlike med višjimi in nižjimi razredi na vlakih kot v Rusiji. Tako mu je že prvi sovjetski vlak povedal, kakšna je "brezrazredna družba" pod komunizmom. Vse drugo, kar je pozneje videl, je ta prvi vtis samo še potrdilo.

PROF. JANEZ SEVER, ki živi v Clevelandu, piše v Amerikanskem Slovcu: "Med slovenskimi oo. frančiškani v Ameriki je danes eden najbolj popularnih P. Fortunat Zorman. Nekdanja stara lemontska garda se je že pred leti **umaknila** v Avstralijo: p. Bernard Ambrožič in p. Odilo Hajšek. Tja sta jo **popihala** tudi dva mladih, p. Bazilij Valentin in p. Valerij Jenko. S tem je slovenski frančiškanski Lemont močno osirotel, kar najbrž ne čutijo samo v Lemontu; to čuti, in sicer kar močno, tudi vsa ameriška slovenska katoliška skupnost". — — — Janez Sever je znan in priznan kot fest fant in je gotovo to napisal z dobrim namenom. Toda zakaj je bilo treba rabiti besedi "umaknila" in "popihala", mi štirje v Avstraliji — ugibamo. Besedi imata čuden "prizvok",

kakor da s svojim odhodom v Avstralijo nismo imeli čednega namena. No, bo pa kdaj drugič do- bri mož svoje besede bolje pretehtal, preden jih izroči papirju in javnosti.

SPOR ZA GIBRALTAR med Španijo in Ang- lijo se je spet bolj razvnel. Španija se čuti poni- žano, ko prav na njenem ozemlju ostaja "zadnja angleška kolonija" v Evropi. Med drugim se pri- tožuje, da je Gibraltar eno samo veliko gnezdo ti- hotapstva in kontrabandstva. Franco nagaja Gi- braltarju, kolikor pač more. Blokira trgovanje z Gibraltarjem in španski delavci ne smejo hoditi tja za zaslužkom. Anglija ne tají, da je Gibraltar var- no zavetišče tihotapcem, niti ne trdi, da ji je Gi- braltar dandanes še tako potreben, kot je bil pred časom. Vendar se ji zdi preveč poniževalno, če bi morala Gibraltar oddati Špancem. Zato letajo nad njim angleški vojni letalci — v tiho svarilo Špan- cem. Na drugi strani pa razmišlja, kako bi se po- godila s Francem in kako bi vsaj tihotapstvo usta- vila.

GOZDNI POŽARI V AVSTRALIJI so potreb- ni in pravi blagoslov za gozdna drevesa, ki so v ogromni večini evkalipti. Tako trdi neki dopisnik v sydneyem dnevniku. Dokazuje, da evkalipti nujno potrebujejo ognja. V njem se ne uničujejo, ampak obnavljajo. Po najhujšem požaru v nekaj tednih evkalipti spet lepo ozelene, brez njega bi se starali. Gozdni požari sami na sebi torej niso nobena nesreča, le če pridejo preblizu človeških bivališč, se začne delati škoda. Zato predlaga, naj bi hiše blizu gozdov bile iz materiala, ki ni go- rljiv. In še to predlaga, da naj bi v gozdovih na- pravili dovolj široke poseke — "fire-breaks" — ki bi nastali požar omejile na določen del gozda. Ta- ko bi bili gozdni požari pod kontrolo in to je vse, kar je potrebno. — Tako ta mož. Da ni dovolj pro- pričevalen, je pokazal dopis drugega strokovnja- ka, ki je gornje trditve precej omajal.

IZ TRNOVEGA NA KRASU so doma trije bratje frančiškani z imenom Brlek. Dva sta v Sve- ti deželi, p. Metod in p. Cecilijan. P. Metod je ar- hivar, p. Cecilijan pa vodi deški pevski zbor, se- stoječ iz arabskih dečkov, ki pojo pri slovesnostih v baziliki božjega groba. Okoli 50 jih je. Tretji brat, p. Mihael, je pa v Rimu za dekana na fran- čiškanski univerzi. Vsi trije so se izšolali v Italiji, ostali so pa še na svojih odličnih mestih zavedni Slovenci.

PETSTO NOVIH POLICAJEV potrebuje dr- žava NSW in vlada je dala dovoljenje za toliko povečanje policijske sile. Pravijo pa, da bo toliko

mož kaj težko dobiti. Prvič zato, ker tudi vojska nabira rekrute, drugič zato, ker tovarnam prima- njkuje delavcev. Vrhu tega človek zelo težko pre- stane preizkušnjo za policajca. Zahteve so tako stroge, da od sto prijavljenih komaj kakih 14 sprejmejo. Že dosedaj je bilo težko vzdržati pred- pisano število policajev, ker vsako leto kakih 200 odpade, bodisi da resignirajo, zbolijo, ali gredo v penzijo. Ne bo kazalo drugega, ljudje bomo morali sami skrbeti, da se čedno vedemo in ne na- pravljamo zločinov. Tako se pomanjkanje polica-jev ne bo prehudo poznalo.

MOJSTER FRANCE GORŠE, kipar, slikar- grafikar Meštrovíčene šole, se še kar naprej uve- ljavlja v umetniškem svetu severne Amerike in Kanade. Pogosto razstavlja svoja najnovejša dela. Njegove razstave so si že z velikim odobravanjem ogledali ljubitelji umetnosti v Clevelandu, New Yorku, Torontu in drugod.

FANT ALI PUNCA? Tako se sprašujejo lju- dej v Stockholmu na švedskem, kadar vidijo kje v mestu "mlade ljudi". Fantje so namreč začeli svojo zunanost uravnavati po dekletih, dekleta pa po fantih. Fantje si barvajo ustnice, se šminkajo itd. Nikar pa ne mislite, da nosijo tudi krilec in si pustijo rasti lase. Saj to bi ne bilo po dekliško. Dekleta namreč nosijo hlače in kratke lase. V ta- kih okoliščinah je res težko vedeti, s kom imaš opraviti, s fantom ali dekletom. Baje je ta "mo- da" zajela šele samo Stockholmu, ni segla še kam drugam, zato tudi upajo, da bo prešla tako hitro kot je prišla.

DR. LOJZE ŠKERL je zapisal nekje v odgo- vor nekaterim nezadovoljnejšem: Želeli smo, da se kaj spremeni; zahtevali smo, da Cerkev čimbolj odpre vrata slovenskemu jeziku. Zdaj naj se pa upiramo spremembam, ki jih prinaša reforma in je maša skoraj vsa slovenska?

KARDINAL ŠEPER v Zagrebu se gotovo za- veđa, da ga čaka prav taka usoda, kot jo doživlja njegov kolega Wyszynski na Poljskem. Takole pi- še F.D. v Glasu SKA: "Kot v vsem komunistič- nem sistemu Cerkev na Poljskem ne pozna varno- sti in gotovosti. Cela orožarna Demokrevjih mečev visi nad njenimi ustanovami in dejavnostmi. Zla- sti priljubljeno je režimu izigravanje s pravno ne- gotovostjo v davčnih zadevah. Država in partija storita vse, da se mora Cerkev držati daleč proč od mladine . . . Naklādo katoliškega tiska omeju- jejo z administrativnimi ukrepi in tako verskim li- stom ne puste do večjega vpliva." — Vse to velja tudi za Jugoslavijo.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Nada piše.

Letos hodim v šolo v "Form II" in to ni šala. Vse se mi zdi novo in drugačno kot lansko leto. Najbolj drugačno je menda zato, ker je težje. Trikrat na teden imamo francoščino in ta me precej muči. Vedno pozabim, da je treba po francoško izreči m in n skozi nos. Tudi matematika je težka in je nimam nič rada. Imamo tudi šivanje in to mi ugaja. Več reči sem že sešila. Zanimiv je tudi pouk v kuhanju. To imam še najrajši. Kar skuhamo, moramo tudi pojesti. To je prijetno, kadar kaj dobrega skuhamo. Včasih pa kako jed tako pokvarimo, da moramo vse vreči stran.

Po dvakrat na teden imamo v naši šoli tudi verouk. Jaz se zdaj pripravljam na sveto birmo. Škoda, da živimo zdaj tako daleč, da ne morem več hoditi v slovensko šolo. Morda sem tudi že prevelika. Sem pa zato dobila vlogo v igri za odrasle. Bom igrala kot članica kuharskega krožka in bom lahko kuhala tudi na odru. Igra bo 29. maja. Pridite nas pogledat! Lepe pozdrave vsem Koticarjem. — Nada Lipovec, Melbourne.

Povestica gospodične Anice

Zdenka je imela rojstni dan. Ravno takrat mama ni imela dosti denarja, namesto lepe torte je spekla Zdenki samo meden kolač. Zdenka je povabila svoje prijateljice. Te so pa že skozi okno videle, da je na mizi samo meden kolač. Šle so kar naprej, da bi se nekje igrale. Zdenka je bila zelo žalostna.

Takrat pa potrka nekdo na vrata in v sobo stopi visok mož. V rokah drži lepo torto, voziček in punčko. Prijateljice so od daleč videle, da je vstopil v Zdenkin dom oni tujec, ven pa ni prišel. Postale so radovedne, kdo bi bil. Hitro so poiskale darove za Zdenko in se vrnile k njej.

Pri vratih jih je ustavil oni tujec. Kaj boš dala Zdenki?, je vprašal prvo. Pokazala mu je čokolado. Dobro, je rekel, moje darilo je desetkrat več vredno kot tvoje. Jaz dobim deset kosov torte, ti pa enega. Vprašal je drugo: Kaj neseš Zdenki? Pokazala je bonbone. Tujec ji je rekel: Dobiš samo pol kosa torte. Tretja mu je pokazala žvečilno gumo. Rekel ji je: Morebiti boš dobila košček medenega kolača . . .

Deklice niso razumele, zakaj tujec tako govori. Zadnja se je oglasila: To pa vendar ni prav, da bi Zdenkine prijateljice bile samo toliko vredne, kot so vredni njihovi darovi! Tujec je rekel: Tudi jaz mislim, da ni prav. Zdi se mi, da tega poprej niste vedele.

Šele sedaj so deklice spoznale, kako grdo so ravnale z Zdenko. Stopile so okrog nje in ji obljubile, da nikoli več tako. Potem so se vsi skupaj veselo gostili.

Vsem Koticarjem želi blagoslovljene velikonočne praznike

vaša Anica.

U g a n k a

Kakor majhni črni škrtati
stiskajo se po papirju.
Jure z njimi se pobrati
in ko šola bo končana,
Jure znal bo knjige brati.
Kdo so tisti črni škrtati?

Marička Znidarič, Melbourne

PIRHOVANJE

(Povelikonočna zabava)

Velikonočni ponedeljek 19. aprila 1965

ob 7:30 zvečer

PADDINGTON TOWN HALL

Polovica dobička za Slovenski dom

Dar pri vratih 15 šil.

Vljudno vabi

SLOVENSKA KARITAS

KADAR JE AVSTRALIJA PREVEČ "SONČNA"

LEPO SE SLIŠI, ZELO LEPO, če dr. Mikula neke na Koroškem sredi hude puste in mrko oblačne zime pripoveduje ljudem o "sončni" Avstraliji. Tudi nikakor ni zgolj domišljija. Ampak kadar je v Avstraliji preveč sonca — in z njim suše in vročine in gozdnih požarov — bi Avstralcji iz srca radi dali najmanj pol svojega sonca daljnim severnjakom, pa še prevoz bi z veseljem plačali iz lastnih žepov. Pa mestih že še gre, zunaj po podeželskih krajih je pa življenje presneto težko.

Ste morda brali o tisti gospodinjci, ki je bolj cenila vodo kot samo zlato? Vodno zalogo v sodih pod kapom je zajemala po skledah, ne po vedrih. Pa je najprej v skledi vode okopala dojenčka, nato je v isti vodi oprala perilo, potlej z isto vodo poribala pode v hiši, končno z njo zalila tisto malo zelenja, ki ga je skušala ob hiši pri življenju držati.

Ste morda brali o človeku, ki je prišel z dežele na obisk v Sydney, pa tam videl, da ljudje pipe na vodovodnih ceveh slabo zapirajo? Ni mogel prenesti tistega curljanja, vstal je in hitel vse pipe po hiši krepko privijati. Od doma je bil vajen visoko ceniti vsako kapljico vode, ta čut je zrasel v njem v drugo naravo, nagonsko je vsako izgubo vode imel za greh. Ni pomislil, da v Sydneyu redko vode zmanjka.

Ste morda brali o onem, ki si je z dežele več sto milj proč želel napraviti izlet v Sydney z ednim namenom, da bi vsaj enkrat legel v banjo, do vrha napolnjeno z vodo? Le kakšne občutek prevzame človeka, kadar more uživati tako razkošje?

Ste morda brali o tistem, ki je imel za kovanje samo skledo vode, pa je stopil v skledo z eno nogo, zajel vode z gobo, se z njo podrgnil po goli koži in strogo pazil, da je vsaka kapljica stekla nazaj v skledo? Moral je namreč potem stopiti v skledo še z drugo nogo in napraviti enake gibe. Če je pri tej delikatni telovadbi izgubil ravnotežje in se mu je skleda prekučnila — rajši bi bil dal polovico svojega premoženja. . .

Da, tako dragocena jo dostikrat voda ob nekem času in v marsikaterem kraju širom po Avstraliji. Zato pač, ker je Avstralija tako rada preveč — sončna.

Stvari se seveda polagoma izboljšujejo. Je pa še polno krajev, tudi prav blizu mest, kjer imajo le toliko vodne zaloge, kolikor jim je naplavi dež

s hišnih streh v tam nastavljene tanke. Če te vode zmanjka, je morda kje v bližini — "studenček pod skalo, kako si hladen"? O, da bi bil, pa ga zaman iščeš. Kje v bližini je morda zajezena kantanja, ki je ujela dobršno množino vode ob zadnjem dežju. Živina se hodi tja odžejati, pa je še zanjo voda vse preveč kalna, razgreta, usmrajena. Ubogi ljudje, če so primorani zase tam zajemati!

Ni ravno izjema, da v take kraje dovažajo vodo od daleč. Dovažajo jo vlaki in tovorni avtomobili. Kakor drugod čakajo na prihod pošte, mleka, kruha, mesa. . . tako zaželen je vlak ali tovornik z vodo. Seveda je taka voda draga in z njo si pomagajo ljudje le za lastne potrebe, za živali bi bilo treba marsikam pripeljati kar vodno zalogo velikega Sydney Harbourja. Milijonom ovac in goved dostikrat ni pomoči, njihova trupla pokrivajo obširne planjave.

Da, hudo je, da Avstralija nima veliko talne vode, hudo je, da njeno podnebje ne pozna "pametnega" izmenjavanja med soncem in dežjem. Za dolgo sušo rade pridejo skoraj prav tako škodljive — povodnji. Znanstveniki se močno ukvarjajo z iznajdbo, kako bi ob času suše napravili dež. Baje so pa še dosti daleč od tega. Kako pa ustaviti nalive, kadar se nebo odpre na stežaj, bi bila pač še težja naloga.

Naših slovenskih rojakov je širom po Avstraliji primeroma malo "na kmetih." Nekaj jih pa je. Ali ne bi kdo napisal iz lastne skušnje, kako se jim godi v suhih tednih in mesecih? Urednik nima osebnih izkušenj, napisati more le, kar sliši ali bere.

O, ni vedno tako v Avstraliji in tudi ne povsod. Najdeš kraje in zadeneš čase, ko strmiš nad lepoto avstralskega življenja "na kmetih". Redko pa se obnese brez umetnega namakanja. Pa kaj za to, če je le voda dosegljiva. Človek si misli: Le zakaj naši ljudje, od doma več ali manj kmetje, sede po mestih, se stiskajo v tesnih stanovanjih in garajo po tovarnah? Zakaj ne skušajo priti ven in obdelovati zemljo?

Morda si že odprl usta, da bi jim počital. Spet jih pa zapreš, ko slišiš iz ust kakšne avstralske "kmetice", ki zdihuje:

"Oh, da bi se mogla preseliti v mesto! Tam bi vsaj lahko gojila rože in imela dobro uspevajočo zelenjadni vrt. . ."

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

Nedelja 11. aprila (CVETNA, druga v mesecu):
St. Patrick, Sydney, ob 10:30.
Hamilton, N.C. večerna maša ob 6.

Veliki četrtek, 15. aprila

Za Slovence posebej ta dan nič. Po vseh cerkvah bodo večerne maše s skupnim sv. obhajilom duhovnikov in vernikov. Po najboljših močeh se udeležite tudi vi.

Veliki petek

Sveta opravila v vseh cerkvah **popoldne ob treh**. Za Slovence posebej:

Blacktown: spovedovanje od 9 — 12 dopoldne.

St. Patrick, Sydney: od 2 — 3 popoldne. Sv. opravilo v gornji cerkvi, tudi sv. obhajilo.

St. Joseph, Leichhardt od 2 — 3 popoldne, nato križev pot.

St. Francis, Paddington: spovedovanje od 6 — 7 zvečer.

Velika sobota

St. Francis, Paddington: spovedovanje od 9 — 10 dopoldne in od 6 — 7 zvečer.

Cabramatta: spovedovanje od 1:30 do 2:30, nato blagoslovitev velikonočnih jedil.

St. Patrick, Sydney: spovedovanje od 3 — 4 nato blag. vel. jedil.

Velikonočna polnočnica

ST. BRIGID, Miller's Point (pri mostu): spovedovanje od 10 — 11 zvečer. OB ENAJSTIH začetek obredov velikonočne vigilije. — Ob 12. velikonočna polnočnica.

Ves krasni obred velikonočne vigilije bo v slovenskem jeziku.

Velika nedelja (VSTAJENJE GOSPODOVO):
Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15
Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30
WOLLONGONG (katedrala) ob 5. pop.

Nedelja 25. aprila (četrtá v mesecu):
St. Patrick, Sydney, ob 10:30
Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15

Nedelja 2. maja (prva v mesecu):
Blacktown (stara cerkev) ob 10:15
Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 9. maja (druga v mesecu):
St. Patrick, Sydney, ob 10:30
Wollongong (katedrala) ob 5. popoldne

V NEDELJO 2. MAJA

Popoldne ob 4. na svidenje v kapelici pri sv. Frančišku v Paddingtonu! Z molitvijo za domovino bomo združili ŠMARNICE. In boste povedali, če nam kaže imeti šmarnice vsako nedeljo v maju.

DR. I. MIKULA SPOROČA.

V **Brisbanu** se bomo videli sredi velikega tedna in bomo veliko noč skupno obhajali po že ustaljenem sporedu.

V **Canberri** bomo imeli velikonočno službo božjo na belo nedeljo 25. aprila ob 6. zvečer.

V **šmarničnem mesecu majniku** upam obiskati rojake v S.A. in in W.A. Podrobnosti pozneje. Na veselo svidenje, če Bog da!

V Sloveniji

V privatnem pismu nadškofa dr. Pogačnika stoji zapisano: Pri nas že postavljamo oltarje tako, da bomo maševali obrnjeni proti ljudem, ne od njih proč. Tudi posebne pulte za branje listov in evangelijev. Potrebna stvar!

Z mašami v slovenskem jeziku so začeli v domovini povsod prvo postno nedeljo (7. marca.) V dosedanem slovenskem besedilu so sprejeli majhno spremembo. Za latinski "Ite missa est" so sprejeli besede: **Pojdite v miru.** Ljudstvo odgovori: **Bogu hvala!**

VESELO ALELUJO

in mnogo velikonočnega blagoslova želijo vsem rojakom

slovenski duhovniki

PROŠNJE ZA VSE POTREBE

Za vse nedelje v letu so v Rimu določili, da se tik pred darovanjem opravijo posebne molitve, podobno kot pri litanijah. V Avstraliji smo jih že slišali pri mašah v angleščini, za Slovence smo jih zdaj dobili od doma. Take so:

Mašnik: To nedeljo, ko smo zbrani, do posvečujemo Gospodov dan s tem, da se spominjamo častljivega vstajenja našega Gospoda, ki bo ob koncu sveta zopet prišel, da nas sodi, molimo, bratje:

Gospod, za sveto Cerkev, za našega svetega očeta papeža, za našega škofa, za naše duhovnike in vse božje ljudstvo.

Verniki: Prosimo te, sliši nas!

Mašnik: Za starčke, za bolnike, za stiskane, za vse, ki so zdoma, za vse naše trpeče brate in za vse, ki jih ni tukaj.

Verniki: Prosimo te, sliši nas!

Mašnik: Za našo župnijo, za duhovniške poklice in vse krščanske vzgojitelje.

Verniki: Prosimo te, sliši nas!

Mašnik: Za naše ločene brate, za vse, ki so zapustili in za vse nevernike.

Verniki: Prosimo te, sliši nas!

Mašnik: Za vse, ki so ta teden v naših družinah umrli, in za vse verne mrtve.

Verniki: Prosimo te, sliši nas!

Mašnik: O, Bog, naše pribežališče in naša moč, poslušaj pobožne prošnje svoje Cerkve, ki sam pobožnost navdihuješ, in daj, da kar verno prosimo, v resnici dosežemo. Po Kristusu Gospodu našem.

Pripomba: Namesto da te prošnje moli duhovnik sam z verniki, doma priporočajo, da se opravijo s petjem. V tem primeru se vloge razdele med duhovnika, vernike in pevski zbor.

PRI SVETEM VIDU V CLEVELANDU

PROTI LJUDEM OBRNJEN je v največji slovenski cerkvi v Ameriki prvič maševal dne 17. jan. 1965 Fr. Julij Slapšak. Da je mogel tako maševati, so postavili poseben oltar vrh stopnic pred glavnim oltarjem v prezbiteriju. Maša je bila v slovenščini. Med sveto daritvijo sta goreli na oltarju dve kratki sveči, zasajeni v dva nizka težka medeninasta svečnika. Postavljena sta bila na zunanja ogla oltarne mize. Pred oltarjem je stal nov okusno izdelan visok kovinast križ na težkem podstavku.

Po evangeliju je g. Slapšak v svojem govoru ljudem razložil pomen te spremembe. Rekel je, da se s tem načinom maševanja **Cerkve želi povrniti k navadi**, ki je bila nekaj vsakdanjega v prvih časih krščanstva.

Poročilo o tej maši dostavlja: Na vse navzočne je maša po starodavnem načinu napravila izredno lep in blagodejen vtis. V cerkvi je bilo občutiti večjo osredotočenost okrog najsvetejše daritve. Oltar je postal še bolj ssedišče božje hiše. **Ves čas daritve je vladala v cerkvi globoka zbranost.**

LJUBLJANA

S to sliko na razglednici nam je voščil veselo alelujo z zahvalo p. Poderžaj in Indije

Misli, April, 1965

NEW SOUTH WALES

Medowie. — To je moje prvo pismo v letošnjem letu na Point Piper. Sicer se že par mesecev pripravljam na to pisanje, pa me je čas vedno prehiteval. Ali je bilo tako vroče, da so mi možgani skoraj zavreli, ali sem bil pa tako truden, da sem že nekaj ur pred časom za počitek na eno oko spal. Že nekaj tednov je tako suho, da moram vsak dan dovažati vodo, sicer bi nam kurjad od žeje pocepala. Danes je nekoliko hladneje, zato sem si upal napisati teh par vrstic, o dežju pa nobenih znakov. Skoraj 10 mesecev smo že tu, pa nismo doživeli poštenega dežja. Pošljite ali prinesite celovške mohorjevke in lepo pozdravljeni vsi, ki berete MISLI in vanje pišete. — **Joža Maček.**

Concord. — Z zanimanjem sem vzel na znanje, da tudi Baragova zadeva spet stopa v ospredje. Misel na zbiranje podpisov na škofa v Marquettu je posrečena. Nekje sem slišal pogovor med rojaki, kateri od obeh oltarjih kandidatov je bolj vreden, da ga "porivamo" naprej, Slomšek ali Baraga. Jaz sem se takoj namenil, da bom napisal par vrstic v MISLI, zato nisem hotel nič reči, da bi se ne izdal. Zdaj pa mislim, da nobeden ne bo iznašel, kdo to piše. Moje mnenje o Slomšku in Baragu je tako, da je čisto odveč ugibanje, kateri je več vreden. Če jaz slišim ali berem o Slomšku in Baragu, se mi zdi prav tako, kot če bi bral o Cirilu in Metodu. Ne pride mi na misel, da bi jih postavljaj na vago. Oba sta velika, Bog sam pa ve, kateri je večji, če je kateri. Prav tako mislim o Slomšku in Baragu. Ne bom vprašal, za katerega sem bolj navdušen. Moj odgovor je: Oba — drugega za drugim! Naj še pripomnim, da bi tudi jaz rad videl v ponatisu v MISLIH dr. Ukmarjevo predavanje o Krizi v čiščenju Matere božje. Sem nekje bral, da so se škofje iz Južne Amerike na koncilu pritoževali, da se Mati božja v katoliški cerkvi preveč časti. Ali je to res? — **Pepe Matulj.**

Pripomba: Ukmarjevo predavanje pride v maju. Tisto o škofih iz Južne Amerike ni točno. Škofje se niso pritoževali tako kot ste zapisal, pač pa so res rekli, da katoličani v Južni Ameriki zato, ker so slabo poučeni — seveda ne vsi — bolj

časte Mater božjo kot samega Boga. Škofje so pač poudarili, kako veliko pomanjkanje duhovnikov je v Južni Ameriki . . . zato ni pouka.

SOUTH AUSTRALIA

Adelaide: — Da ne bo predolgega odlašanja, ki se tako rado samo od sebe podaljša, pošiljamo naročnino za letošnje leto in prispevek za Sklad. MISLI imamo radi. Prinašajo nam veliko koristnega branja in so lepo urejene. Oba z možem jih rada bereva. Vselej sva vesela, ko pridejo, in sva hvaležna za tako redno prihajanje. Ne bi hotela biti brez tega našega priznanja vrednega lista. Hvala tudi za KOLEDARČEK, ki je zelo priročna knjižica. Lep pozdrav in veselo Alelujo! — **Angela Dodič.**

Alexandra Bridge. — Drage MISLI! — Sporočam vam, da smo sedaj že na svoji farmi. Nekeč sem pisal, da smo dobili lep kos sveta, pa se nismo mogli takoj tja preseliti. Delati je bilo treba na žagi in le od daleč skrbeti za naš svet. Sedaj smo si postavili zasilno hišico s kuhinjo in dvema sobama. Naš svet je na zelo lepem kraju v bližini reke Scott River, ki ima sladko vodo. Kupili smo si traktor in motorno žago. Sin Ivan še hodi na delo na žago 17 milj daleč, jaz pa s traktorjem čistim zemljo ter jo pripravljam za oranje in setev. Seveda smo šele pri začetku in tudi ne manjka začetniških težav. Najhujše so kajpada finančne. Počasi bo že bolje. Mohorske knjige smo v redu prejeli in redno nam prihajajo tudi MISLI. Čeprav smo daleč od slovenskih naselbin, se zanimamo za vse, kar se dogaja po slovenskem svetu. Lep pozdrav vsem rojakom. — **Ivan Štrucelj.**

H I Š A N A P R O D A J

v dobrem stanju, ugodne prometne zveze.

Anton Slavec, 31 Gottenham St., Glebe, Sydney.

Mount Isa. — Naše mestece je staro dobrih 40 let. Leži v puščavi okoli 500 milj od Townsvila proti zahodu. Do Brisbana imamo še veliko bolj daleč. Mesto živi le od rudnikov, ki zadnja desetletja kopljejo le baker. Je zelo moderno urejeno, ima svoje cerkve, knjižnice, klubska poslopja, šola in oddihališča. Prebivalstvo šteje 16,000 in med njimi je štiri tisoč in pol otrok. Prebivalstvo je zelo mešano po narodnost, saj pravijo, da je zastopanih pri nas nič manj kot 40 raznih narodnosti. Slovencev je morda najmanj, ne morem reči za gotovo. Trdijo, da je pri nas največ Fincev. Človek bi mislil, da se Finci, ki je njihova domovina tako blizu severnega tečaja, ne bodo mogli privaditi vročemu podnebjju pri nas. Pa se kar dobro privadijo. Sploh so baje pred desetletji Avstralci mislil, da tu gori belokožci ne bodo mogli obstati, v rudnikih bo treba zaposliti aborigene ali od drugod uvožene črnokežce. Pa je prišlo vse

drugače. Nov dokaz, da se beli človek povsod znajde, če so le prilike za življenje in zaslužek dane. Vsi veste, da imamo prav zdaj in že dolge mesece velike težave z zaposlitvijo in tako dalje. Res so težave velike, pa tudi to bo minilo in Mount Isa bo spet zacvetela in vsa Avstralijaje bo vesela. Pozdrav vsem, ki boste to brali. — **Poročevalec.**

Brisbane. — Dve pripombi k marčni številki MISLI. Bilo je poročano, da je koncentracijska taborišča še pred Hitlerjem ustanavljal Stalin. Toda že davno pred Stalinom so jih ustanavljali Angleži ob času znane burske vojne v Afriki. Omemba "Meksikajnarjev" me je spomnila, da v Ljubljani že več desetletij stoji velika stanovanjska mestna hiša (na Poljanah), ki ji ljudje pravijo "Meksika". Tam so namreč nekoč zbirali prostovoljce, ki so šli na pomoč mehikanskemu cesarju Maksimilijanu, bratu Franca Jožefa. Po treh letih vladanja v Mehiki je bil Maksimilijan ubit, ljubljanska "Meksika" pa menda še danes živi. — Pozdrav in veselo alelujo — **Janez Primožič.**

BRISBANE IN NJEGOVO IME

Janez Primožič

Povod tem vrsticam je dal članek dr. I. Mikula v februarski številki. Zlasti merijo na zadnji stavek v članku: zakaj mesto ni dobilo ime Queenstown. — Pisec.

V POZNEM 18. IN 19. STOLETJU so se vrstili številni raziskovalci avstralske obale in njene notranjosti. Eden od njih je bil John Joseph William Molesworth Oxley, čigar ime je tesno povezano z imenom in zgodovino našega mesta. Ko je vstopil v mornarico, so mu skrajšali ime in je ostal le John Oxley. Bil geometer države NSW in v tem svojstvu je izvršil mnoga merjenja in odkritja.

Guverner NSW mu je dal nalogo, naj preišče obalo proti severu in najde primeren kraj za novo kazensko kolonijo. Oxley se je res leta 1823 odpravil na raziskovanje in s pomočjo dveh pobeglih kaznjencev odkril današnjo brisbansko reko. Prepričal se je, da je plovna preko 40 milj v notranjost. S tem odkritjem je Oxley nevede položil temelj današnjemu mestu Brisbane.

To je le kos predzgodvine našega mesta. Maršiko se je že vprašal, po kom sta mesto in njegova reka dobila svoje ime. Vemo, da je mnogo avstralskih krajevnih imen prišlo iz Anglije in tudi Brisbane ne dela izjeme. Reki je dal imel Oxley

sam po tedanjem governerju NSW, ki se je imenoval Sir Thomas MacDougall Brisbane. Ko je ob reki nastala naselbina, se je tudi nje prijelo isto ime.

Sir T. MacDougall Brisbane je bil po rodu škot in je znan kot najbližji sodelavec Lorda Wellingtona v vojni proti Napoleonu. Bil je ne le guverner v NSW, bil je tudi znamenit astronom, uveljavljajal je svobodno vseljivanje v Avstralijo ter uvajal gojitev grozdja, sladkorne trstike in tobaka.

Odkritelj John Oxley ima spomenik v Brisbane, za kar žal le redki vedo. Preprosta skala s spominsko ploščo nas opozarja, da se je John Oxley na tem mestu zaradi pomanjkanja vode izkrcal in nevede položil temelj današnjemu mestu. V tukajšnji mestni hiši pa kažejo sliko samega Brisbane njegovo nekdanjo hišo v mestu Largs na Škotskem, kjer je bil rojen. Še druge zanimivosti iz preteklosti, ki so v zvezi z Brisbanom, si lahko vsakdo ogleda.

Te kratke vrstice naj zadostujejo o preteklosti našega mesta, ki se je v dobrem stoletju razvilo iz nič do tretjega mesta v Avstraliji z nad pol milijona prebivalstva. Zlasti zadnja leta prav krepko tekmuje s svojima močnejšima sestrama na jugu.

S.D.S. — AKCIJA ZA DOM

ČAS JE, DA SE PREBUDIMO iz takozvane-ga "poletnega spanja". To naj ne velja samo za člane AKCIJE, ampak za vse rojake. Samo s skupnimi močmi, darovi in delom, bomo dosegli cilj.

Veliko rojakov je že darovalo za DOM, drugi pa se bodo še pridružili. Tisti, ki vedo in razumejo, koliko navora, dela in časa je treba za takšen podvig, s svojim prispevkom ne bodo predolgo odlašali.

Kaj naj pomeni beseda "prispevek"?

Dar v denarju: s tem apelom stopamo ponovno pred vse rojake. Nič zelo težkega. Pošlješ namenjeno vsoto, dobiš potrdilnico in opravil si — zaenkrat.

Delo za stvar: to je velika naloga tistih med nami, ki smo člani akcijskega odbora. To vzame tudi dosti časa. Treba je organizirati zabave, pripravljati dvorane pred prireditvijo, počistiti jo po prireditvi, udeleževati se sej in sestankov, v red spraviti polno predvidenih in nepredvidenih malenkosti, ki včasih nenadoma narastejo, da niso več malenkost. Toda vse to nam je v veselje, če vidimo, da nas rojaki razumejo in so voljni svoje prispevati.

Veliko rojakov nas razume in so vsaj v toliko z nami, da radi pridejo na prireditve in s tem pripomorejo do povišanja kapitala v blagajni. Na žalost moramo pa priznati, da naletimo tudi na nerazumevanje mnogih, ki nas imajo za zaletele in meglene idealiste. Kajpada, tudi na to smo bili že od vsega začetka pripravljani in nas pri delu ne moti.

Na poti do drugega tisočaka

Vsi tisti, ki ste nekoliko nezaupno čakali na prvi tisočak in po naši objavi, da ga že imamo, priznalno prikimali, upognite se zdaj in pomagajte, da čimprej pridemo do drugega! Čimprej moramo dospeti do tega drugega mejnika. Ali naj ponovim že nekoliko omlačeno ugotovitev? Glasi se:

— "Če bi vsak rojak dal le EN FUNT na leto, ne bilo nam bi treba dolgo čakati na — lepe tisočake!"

In to bi pač vsakdo zmožel, le dobre volje je

treba. V tej veri in v tem zaupanju bomo spet začeli trkati na vrata rojakov in upamo, da nam nihče ne bo svojih vrat — zapahnil.

Slovensko društvo Sydney

Na zadnji skupščini so člani društva sklenili, da bo vsak od njih daroval en šiling na teden za DOM. Nekateri so ta sklep že izvršili, drugi ga gotovo še bodo. Kaj ko bi se jim pridružili še drugi, ki niste člani društva? Saj na splošno naši rojaki niso nad mero stisnjenih rok. Poznamo razne "sklade" v naši sredi, ki dosti čedno uspevajo. Zakaj bi potiskali v ozadje ravno naš sklad za DOM?

Ni pa DOM naš končni in izključni cilj. Z delom za DOM se trudimo skupno s SDS, da bi dvignili kulturni in zabavni nivo naših prireditev. Vsa kaže, da nam tudi to počasi uspeva. Igralska družina je zopet na delu. V režiji Ivana Koželja pripravljajo uprizoritev Finžgarjeve drame "Razvalina življenja". Dobiček je namenjen Slomškovi šoli in Domu. Upamo, da bodo rojaki napolnili dvorano — več ko enkrat!

Presenečenje v maju

Za dobrodošlo spremembo v načrtovanju naših zabav bo v maju nekaj posebnega. Prvič bomo Slovenci imeli svojo zabavo na ladji in to pod naslovom: **Veseli večer s plesom**. Štiri ure se bomo vozili po Sydney Harbourju. To bo v **soboto 29. maja**. Ob 7:30 zvečer se bomo zbrali pri No. 2 Circular Quay in se na Ferry "RADAR" odpeljali na prijetno vožnjo. Z jedačo in pijačo bomo dobro preskrbljeni. Vstopnina bo 15 šilingov. Zaradi varnosti je želeti, da bi otrok tisti večer ne jemali s seboj. Na svidenje!

Za AKCIJO: Rudi Brežnik.

Nadaljnji darovi za sklad za DOM: £ 5-0-0: Helena Popovič; £ 2-0-0 bratje Švigelj; £1-10-0 Ivan Obreza; £ 1-0-0: M. Janžekovič; Mrs. Berginc, Fr. Stare, V. Franjo; šil. 10: Lukežič; šil. 5: V. Vdovič.

Zabava "Jožefovanje" £ 15-0-0. (Toneta Šircelju je v marčni številki Škrat prisodil 20 funtov, pa je — žal — ničla zlagana.)

Vsem prav lepa hvala (razen Škratu . . .)

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

vsem bratskim društvom in vsem rojakom širom po Avstraliji želi

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY.

Akcija za Dom — Igralska družina — Slomškova šola — Dopisna šola — Pevski zbor "Škrjančki."

V AVSTRALIJO — PREKO ITALIJE ALI AVSTRIJE

ZA MNOGE NAŠE ROJAKE STA BILI in sta vsaj deloma še za prihod v Avstralijo Italija in Avstrija "odskočni deski". Postopek za ta "odskok" se je pa že večkrat spremenil. Prav zadnje čase je nastalo spet nekaj sprememb in o njih nam poročajo.

Avstrija

Do julija lansko leto je lahko Slovenec prišel v Avstrijo z dovoljenjem domačih oblasti. Imel je nekak potni list. Če je hotel od tam naprej v Avstralijo, se je predstavil avstralskim predstavnikom in so mu dali vizo, pritisnili pečat v njegov potni list, pa je šel naprej.

Če je prišel v Avstrijo na črno, brez potnega lista, mu je na željo in po primernem izpraševanju dala potni list Avstrija, nanj je dobil avstralsko vizo in je šel naprej.

Ta postopek je zdaj odpravljen. Če pride kdo na črno, bo zelo verjetno po kratkem postopku vrnjen. To se mu bo zgodilo tudi v primeru, da dokaže: imam v Avstraliji sorodnike, ki me vabijo tja. Če bi pa prišel s potnim listom za bivanje v Avstriji, pa bi hotel od tu naprej v Avstralijo, prav tako ne bo nič dosegel. **Vsak mora namreč že od doma imeti dovoljenje za pot v Avstralijo preko Avstrije.** Ako ima samo dovoljenje za bivanje v Avstriji, mora tu ostati 10 let, da dobi avstrijsko državljanstvo — šele potem ima izglede

za odhod v Avstralijo.

Kdo dobi pri domačih oblasteh dovoljenje za Avstralijo in kdo ne — to je seveda vprašanje, ki ga mora vsak sam rešiti.

Italija

Pobegi iz Jugoslavije se nadaljujejo. Poleti jih pribeži v Italijo po 30 — 40 na dan. Pozimi morda desetkrat manj.

Kar je teh beguncev iz meja stare Jugoslavije, pridejo pred mednarodno (paritetno) komisijo. Večino vrnejo, češ da niso politični begunci. Manjši del sprejmejo in jim dajo "azil".

Begunci iz krajev, ki so med vojnama pripadali Italiji, ne pridejo pred mednarodno komisijo. Zasliši jih le italijanska policija in — sprejme. Dobijo azil pri njej.

Iz poročila Visokega komisarijata Združenih Narodov je razvidno, da je bilo v letu 1964 v Trstu zaslišanih pred mednarodno komisijo 2,338 beguncev, v Rimu pa 754. Koliko od teh je dobilo azil in koliko so jih vrnili, niso objavili. Prav tako ni nikjer objavljeno, koliko primerov je obravnavala laška policija sama ali v Trstu ali Rimu.

Kdor v Italiji dobi azil, bodisi od mednarodne komisije ali od laške policije, ima dosti možnosti za izselitev preko morja. Tudi v Avstralijo lahko pride, zlasti če ima tu sorodnike.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 4-0-0: Stanko Samsa, Neimenovana;

£ 3-0-0: Marijan Lavko; £ 2-0-0: Štefan Kolenko, Justi Mrak, Viktor Čuček, Niko Kraje, Ivan Urh, Ivan Kavčič, Ivan Košak;

£ 1-10-0: Vinc Mavrič, Anton Laznik, Franc Janežič, Franc Purgar;

£ 1-0-0: Angela Kunstelj, Ivanka Bobek, M. Potočnik, Drago Stih, Jože Cej, Stane Novak, Franca Štibilj, Janez Škraba, Dom. Peternel, Danilo Marinič, Vinko Ovijač, Vinko Vitežnik, Branko Jerin, Alojz Seljak, Ema Kowalski, Margareta Hatežič, Darko Stanič, Josip Lipec, Marija Bosnič, Franc Kodrič, Virgilij Ferfolja, Pavle Kersikla, Ivan Poropat, Stanko Abram, Toni Bezjak, Jože Mravljak, štefka Tomšič, Ivan Cah, Ludvik Pirnat, Ivan Zlatar, Leo Robar, Martin Pirc;

£ 0-10-0: Maria Birska, Pavla Miladinovič, Marg. Simonka, Ivan Kopic, Emil Kalčič, Franc Pavlovec, Alojz Lupša, Marija Javernik, Andrej Zrim, David Pahor, Anka Smith, Jože Pegan, Ivan Debevec, Emil Lozej, Franc Ban, Pavle Arhar, Jos.

Kromar, Vinko Dajnko, Jos. Rupnik, Anton Medved, Franc Vodopivec, Kati Tkalčevič;

£ 0-5-0: Bogomir Krševan; £ 0-4-0: Hubert Pribac.

DRUGI DAROVI

Za KOROTAN: namesto venca na krsto Silviji Plesničar: Ljenko Urbančič in Mrs. £ 3-0-0; Milivoj Lajovic in družina: £ 3-10-0;

£ 4-10-0: Ivan Plesničar. — Tako je narasel do vrha **peti stotak in odšel na Dunaj v roke p. Tomažiča pred koncem marca.**

Tisti, ki bo po tej objavi prvi poslal kak dar za KOROTAN, nam bo povedal, če naj gremo na delo za **šesti stotak** ali ne . . .

Za p. Poderžaja: £ 2-0-0 G. Marinovič, £ 1-0-0 Draga Ilijaš. Ema Kowalska, Neimenovana.

Za Slomškovo zadevo: £ 3-0-0: Olga Zlatar, N. Brez; £ 1-0-0: Marica Podobnik in 3 Neimenovani.

Vsem velik BOG POVRNI!

ŽUPNIK JANEZ KOPAČ ME JE ZAPELJAL

Urednik

V TOREK 16. MARCA SEM DOBIL ANONIMNO PISMO, oddano v No. Sydneyu. Ko sem ga pregledal, sem napravil tako kot vedno v takih primerih: vrgel sem ga uredniški koš.

Potem sem segel po AMERIŠKI DOMOVINI z dne 2. febr. 1965. Pod napisom NEWTORONT-SKE NOVICE berem, kar piše župnik Janez Kopač, slovenski lazarist v Torontu. Tako-le sem bral:

Zanimive ugotovitve

V torontski kanadski dnevnik "Telegram" redno piše zelo lepe članke pisateljica Jane Scott. Navadno so njeni članki verske vsebine. Pisateljici se pozna, da je zelo plemenitega srca in vsestransko izobražena. Zato mi je posebno pozornost vzbudil njen zadnji članek. V tem članku odgovarja na neko anonimno pismo, ki ga je dobila.

Najprej ugotavlja, da ona ni ena izmed tistih, ki vržejo anonimna pisma v koš in se zanje sploh ne zmenijo. Kajti poleg bogoslovja stalno študira tudi psihologijo in grafologijo. Ona ugotavlja, da se iz vseh pisem in še prav posebno iz anonimnih lahko spozna človekova osebnost in njegova duševnost. Pisce anonimnih pisem določenim osebam smatra pisateljica skoraj vse za duševno bolne ali vsaj duševno izvravnovešene. Ne jezi se na njihova sramotilna pisma, ampak za pisce teh pisem moli.

Priznava pa, da samo molitev za take ljudi ni dovolj; potrebujejo tudi zdravniške pomoči. Kakor jih namreč duševna bolezen žene, da v razburjenju pišejo strupena pisma, tako se utegne zgoditi, da bodo lepega dne v razburjenju pograbili za puško in koga ustrelili. Pisce strupenih anonimnih pisem, pravi pisateljica, so bolj sočutja vredni kot obsojanja. Trdi, da je dobila že veliko anonimnih pisem, a vsem je skupno to, da hočejo raniti in človeku škodovati.

Pisateljica duševnost teh ljudi primerja počenim posodam, ki ne drže vode. Tako tudi duševnost teh ljudi ne vzdrži svojih sovražnih čustev v sebi in jih skuša izliti v taka žaljiva anonimna pisma. Tako se duševna bolezen pri mnogih začne javljati prav v pisanju anonimnih pisem. To so glavne misli onega članka.

Ker večkrat čitam, da tudi uredniki AMERIŠKE DOMOVINE dobivajo take anonimne dopise in ker mi je že večkrat tudi ta ali oni Slovenec potožil, da je tako pismo dobil, me je pisateljica samo potrdila v tem, o čemer sem bil že davno prepričan . . .

Tako torej sem bral in še nekaj več. In kaj se je zgodilo? Nagnil sem ne nad uredniški koš in poiskal pismo, komaj pred nekaj minutami vrženo vanj. Zapeljan ali spreobrnjen — bral sem še enkrat in sklenil, da pojde pismo v tisk tako kot je, tipkano z vsemi pogreški vred. Tako bo dan, skupaj s tem, kar pišeta Jane Scott in župnik Janez Kopač — "definitivni" odgovor, ki ga pisec zahteva.

SYDNEY, 14.3.65.

Dragi P. Urednik MISLI.

Po Koncilskih sestankih v večnem mestu ROMA, in novih postav, pri liturgični sv. maši si dan-danasnjo predstavljam kot angleško Anglikansko Cerkev, ki vsi verniki molijo in popejo ter kričijo v mes.

Tako je tudi naša Mati Cerkev slično usmerila pot po istem kopitu. Zakaj tako? Ali ni bilo prav kot smo imeli do danes. Če je bilo stoletja vse prav tako, zakaj taka velika razlika v liturgiji. V Rimu ko proglasijo nove postave in imenovane zvišane osebe priključijo samega SV. DUHA, in tako so tudi z novo postavo ponovno ga preklicali iz spanja, kjer do sedaj je sam oprostite SV. DUH spal in čele sedaj so ga zbudili.

Zakaj vse to? Ali mi morate dati gospod Urednik prave pojme v eni izmed številčk mesečnih Misli.

Imenovani je bil pričujoč danes v nedeljo 14. 3. 65. v anglikanski ST. ANDREWS CATHEDRAL SYDNEY. In takoj so mi Rev. Minister ponujali 30. avstralskih srebrnikov, če bi prestopil v njihovo cerkev. Kaj pa jaz naj storim sedaj, ko je tudi v naši cerkvi enako kričanje v mes, saj ni nobene razlike potemtakem. Da srebrniki se zelo lepo blisčijo in so dragoceni. Potreba v mojem finančnem stanju je tudi velika.

Prosim Gospod Urednik definitivni odgovor. Spremite prav lepe pozdrave, in lepa hvala še v naprej.

KOKOŠJA FARMA — 15 AKROV ZEMLJE

v okolici Liverpoola naprodaj ali v zamenjavo za hišo v Sydneyu ali neposredni okolici. — Farma ima vse moderne naprave za gojitvev 5,000 kokoši.

Jakob Kunčič, The Pines, Northern Rd. Bringelly, N.S.W.

ŠPORT

Janez Škraba

V "Poletovi" nagradni anketi, katero so tudi imenovali od Innsbrucka do Tokia za najboljšega slovenskega športnika 1964, v kateri je sodelovalo več kot 5,000 bralcev, je z veliko prednostjo zavzel prvo mesto Miro Cerar, nosilec zlate olimpijske medalje iz Tokia. Kot zaslužen priznanje je prejel od uredništva POLETA prekrasno kristalno vazo v vrednosti 130,000 din. Izdelali so jo v steklarni Rogaške Slatine. Od predsednika države je dobil najvišje športno odlikovanje, to je: Red zaslug za narod z zlato zvezdo.

Naj navedem vrstni red ankete:

Miroslav Cerar, orodni telovadec	49803
Draga Stamejčič, atletinja	37064
Miro Steržaj, kegljač	19251
Olimpijski osmerek	18687
Ivo Danev, košarkar	17331
Franc Červan, atlet	15114
Peter Lakota, smučar	13740
Majda Ankele, smučarka	13365
Roman Lešek, atlet	12762
Simo Vazič, atlet	11416

TRETJA PLOŠČA ZBORA "TRIGLAV"

Je izšla v Melbournu sredi septembra

V s e b i n a :

Štev. I. — Plesna glasba — Ko dan se zaznava — Tam na vrtni gredi — Čutje me, čujte — Mornar — Tirolska polka.

Štev. II. — Zborovske pesmi — Slovenija goriška svita — Žabja svatba — Kako srčno sva se ljubila — Stoji, stoji Ljubljanca — Spet na vasi.

Cena plošči je £ 2-0-0

Lahko dobite še tudi prvo in drugo ploščo
Cena ista

V prodaji jih imajo: P. Bazilij v Kew,
uredništvo Slov. Vestnika in Vlado Trampuš
17 Birchwood Ave., Fawkner, VIC.

V Sydneyu: p. Valerijan Jenko,

66 Gordon St. Paddington.

Za nakup se priporoča zbor TRIGLAV.

"ADRIA"

Continental Record N Book House

736 George St., Sydney

(Poprej BALKANIA)

KNJIGE — LISTE — SLOVARJE
— GRAMOFONSKE PLOŠČE —

VOŠČILNE KARTE ITD. dobite v svojem jeziku pri ADRIJI, pa tudi v italijanščini, nemščini, francoščini itd.

Za velikonočno in vsako nakupovanje se obrnite osebno ali telefonsko na ADRIJO za točno in prijazno postrežbo. Telefon: 61-1298.

V novih prostorih nova velika izbira knjig, listov, slik, razglednic, plošč, albumov itd.

Obiščite ADRIJO še DANES!

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motocikle, mopede, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja tvrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE !

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W. A.

1. **ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREZBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNIMI KOLESI, BICIKLI ITD.)**
2. **ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDAJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJSNJIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.**
3. **ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRIČEVAL, DELAVSKIH KNJIZIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLEŠKEGA JEZIKA.**

**Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806**

**Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378**

PHOTO STUDIO

NIKOLITCH

108 Gertrude Street
Fitzroy, N. 6, Melbourne, Vic.

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst:

DRUŽINSKE ALBUME — POROKE —
OTROKE — PORTRETE — ŠPORTNE
SKUPINE — FOTOKOPIJE.

Nevestam posojam poročne obleke
po nizki ceni

Telefon JA 5978

